2013
ЛИСТОПАД
№11 (250)

УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

МІСІОНАР

СЛОВО БОЖЕ У ВАШУ РОДИНУ

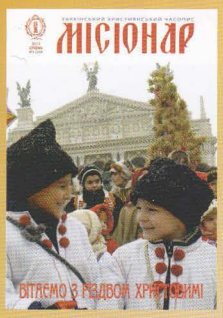

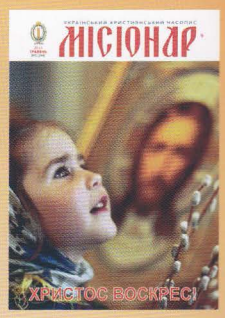

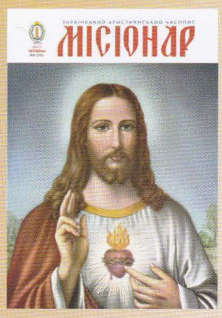

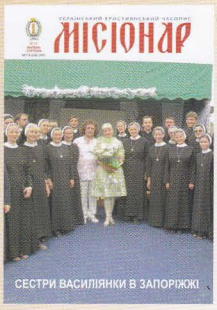

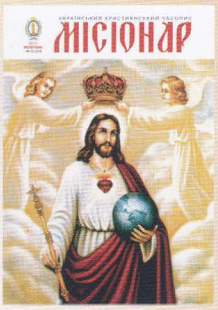

Передплачуйте наш християнський часопис «Місонар» на 2014 рік!

Християнський щомісячний часопис «Місіонар» – проповідник Божої любові, яку він через друковане слово доносить до Вашого серця, до Вашої оселі. Тут Ви знайдете чимало цікавого матеріалу, корисного для Вашої душі: повчальні роздуми, дослідження, оповідання, свіжі церковні новини, особисті свідчення життя наших читачів, а також Ви самі можете стати не тільки читачем, а й дописувачем нашого журналу.

Нехай Господь благословить Вас і завжди буде з Вами!

Передплатний індекс 23959

Шукайте нас в каталозі видань України (с. 182)

Вартість передплати:

1 міс. - 6.02 грн., 3 міс. - 18.06 грн., 6 міс. - 36.12 грн., 11 міс. - 66.22 грн.

о. Віталій
ПОПАДЮК, ЧСВВ
головний редактор

НАШЕ МІСЦЕ В НЕБІ

Слава Ісусу Христу!

Найдорожчі наші читачі! З Божої ласки кожного дня ми маємо чудесну нагоду та можливість робити нові кроки до нашої остаточної цілі – Неба. У цьому нам допомагає Пречиста Діва Марія, наша Небесна Матінка, ангели Божі, всі святі, до яких ми молимося, а також, звичайно, наш «Місіонар». Небо, яке вислужив для нас Божий Син своєю Жертвою Любові на хресті, є найважливішою нашою метою тому, що там царюватиме лише Господь, не буде панувати вже зло, не нападатимуть спокуси. Людина в небі буде навіки поєднана з Богом, і ніщо не зможе більше цієї єдності зламати.

Наш Спаситель у Євангелії часто наголошує на тому, що наше місце на небі. Задля того Він прийшов у цей світ, щоб ми могли увійти до неба. Коли зі світу відходив до Небесного Отця, то знову ж таки нагадав апостолам про їхню майбутню вічну домівку: «Іду бо напоготовити вам місце» (Ів. 14, 2). Ніщо у світі не може зрівнятися, тим більше перевищити того, що Господь наготував для тих, які люблять Його. «Яка користь людині, коли світ увесь здобуде, а занапастить свою душу?» (Мт. 16, 26), – питає Спаситель усіх тих, хто виснажує свої сили в гонитві за багатством, славою, владою та іншими марнотами світу цього.

Можна пишатися і радіти багатьма речами, які ми маємо в житті: гроші, здоров'я, силу, авторитет, зв'язки, посади. Та ніщо з того не варте бути на першому місці. Одного разу, коли апостоли повернулися з місій, де вони силою Христа творили чудеса, то були надзвичайно раді з того, що біси їм коряться. Але Ісус докорив їм: «Не радійте тому, що духи вам коряться, але радійте тому, що ваші імена записані на небі." ».

Господь приготував нам місце у небі, щоб ми разом з ангелами та всіма святими прославляли Його пресвяте ім'я. Це превеликий Божий дар, який коштував дуже дорого – смерті Бога-Сина, як каже апостол Павло: «Ви куплені високою ціною» (1 Кор. 6, 20). Людина сама ніколи не могла б собі заслужити у Бога таке житло. Отож, з одного боку, місце у на небі в нас уже є, однак, чи ми запишемо там своє ім'я, залежить від нас. Як нерозумно поступає той, кому дарують прекрасне затишне житло, а він з недбалості та легковажності безслідно губить ключі, або й самовільно викидає їх геть, або міняє за якусь дурницю.

Спаситель застерігає: «Будьте розумні!» Отож запишімо своє ім'я навіки в Пресвятому Божому Серці Отця і Сина і Святого Духа, чиїм ім'ям ми створені, відкуплені та живемо.

ЗМІСТ

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛИСТОПАД	6
НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ГРУДЕНЬ	7
ПОКРОВИТЕЛЬ НА ГРУДЕНЬ	9
НОВИЙ ЗАВІТ НА ХРЕСТІ	10
ЛІТУРГІЯ КРОК ЗА КРОКОМ: СВЯТЕ ПРИЧАСТЯ	13
«ДОРОГА ПОМСТИ – НЕ ХРИСТИЯНСЬКА ДОРОГА»	16
НАЙПОШИРЕНІШІ ГРІХИ	17
УПОВАННЯ НА БОГА В НАЙСКРУТНІШІ ХВИЛИНИ ЖИТТЯ	20
НОВИНИ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ	22
БЛАЖЕННІ ЧИСТІ СЕРЦЕМ...	24
ШАШКЕВИЧІАНА У НАУКОВІЙ І ДУХОВНІЙ СПАДЩИНІ ОТЦІВ ВАСИЛІЯН	25
У ДВК-40 ВШАНУВАЛИ БЛАЖЕННОГО О. ВІТАЛІЯ БАЙРАКА, ЧСВВ	30
У ЖОВКВІ ОСВЯЧЕНО НОВИЙ ПРЕСТІЛ ДЛЯ МОЩЕЙ МУЧЕНИКА ПАРТЕНІЯ	32
ОСВЯЧЕННЯ СОБОРУ ПОГІНСЬКОЇ БОГОРОДИЦІ	33
НАУКА СТАРОГО МОНАХА	34
МУЧЕНИКИ ЗА ДЕРЖАВНІСТЬ УКРАЇНИ	39
ІЗ ЗБІРКИ ПОЕЗІЙ УЛЯНИ СТЕЦІВ-ТИМЧУК	46
МОЛИТВА БЛАГАННЯ ТА ВДЯЧНОСТІ	48
КРОСВОРД	50

МІСІОНАР

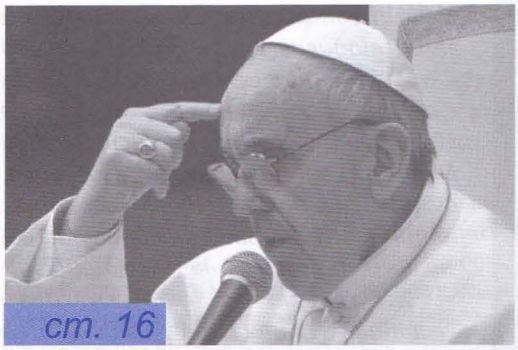
ст. 16

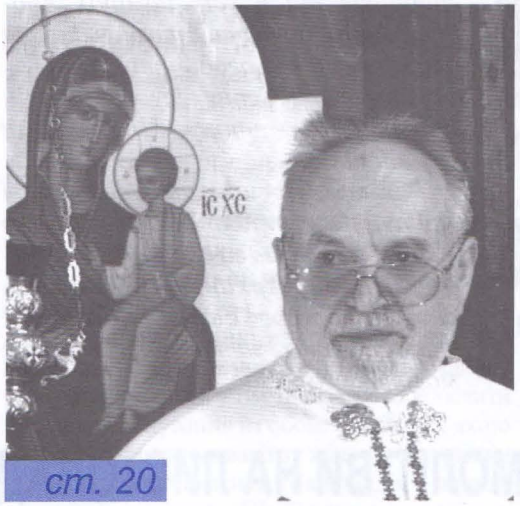

ст. 20

ст. 30

ст. 34

ст. 33

Головний редактор:
о. Віталій Попадюк, ЧСВВ

Заступник головного редактора:
о. Христофор Ганинець, ЧСВВ

Редакційна колегія:
о. Корнилій Яремак, ЧСВВ
о. Севастіян Бондаренко, ЧСВВ
о. Мелетій Батіг, ЧСВВ
о. Миколай Микосовський, ЧСВВ
бр. Юстин Борис, ЧСВВ

Літературний редактор і коректура:
о. Віталій Попадюк, ЧСВВ

Дизайн і комп'ютерна верстка:
о. Севастіян Бондаренко, ЧСВВ

На обкладинці - перемога святого Архангела Михаїла над Люцифером

Заснований у 1897 році
Засновники – Отці Василіяни
Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.
Часопис виходить раз у місяць

Передплатний індекс – 23959

Адреса редакції:
"Місіонар", вул. Б. Хмельницького, 36,
м. Львів, 79019
тел/факс: 272-46-94
e-mail: misionar@ukr.net www.misionar.info

Підписано до друку 25.10.13. Формат 70x100 1/16.
Друк офсетний.
Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. Фарбо-відб. 5,7.
Обл.-вид. арк. 5,0. Зам. Тираж 5000 прим.

ЦІНА ДОГОВІРНА

Віддруковано з готових діапозитивів
у Жовківській друкарні видавництва Отців Василіян
«Місіонер». 80300, Львівська обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
Редакція зберігає за собою право виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

©Журнал «Місіонар», 2013

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

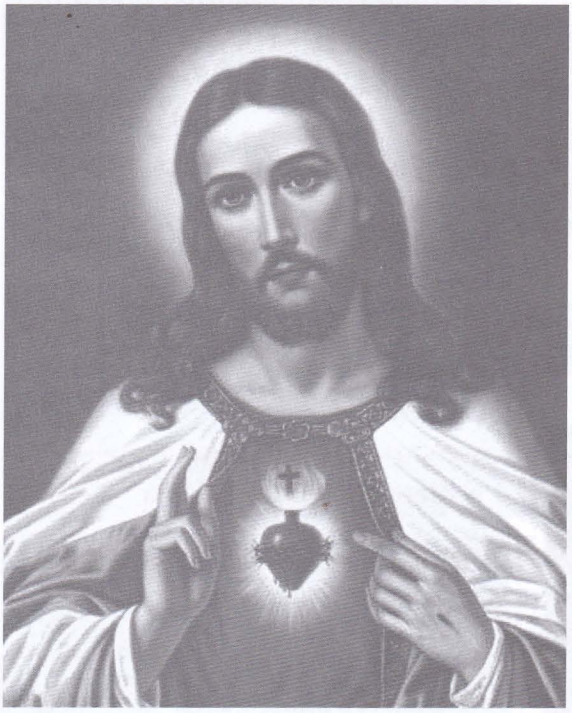

О Найсвятіше Серце Ісуса, помилуй нас!

О Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня як винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, покровителю і заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, заступники України, моліть Бога за нас!

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛИСТОПАД

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб священики, які переживають труднощі, одержали полегшу у своїх стражданнях, допомогу в сумнівах та утвердження у вірності.

МІСІЙНИЙ: Щоб Церкви Латинської Америки, як плід континентальної місії, посилали місіонерів в інші помісні Церкви.

МІСЦЕВИЙ: Щоб в Україні була подолана корупція та несправедливість.

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ГРУДЕНЬ

підготував о. Христофор ГАНИНЕЦЬ, ЧСВВ

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб діти, які були покинуті або стали жертвами насильства в будь-якій формі, відчули необхідну їм любов і захист.

Вважається, що діти – це квіти життя, майбутнє кожної нації, їх ми всі любимо й дбаємо за них. Однак, бувають непорядні вчинки з боку батьків щодо свого чада: це коли дитина є небажаною, або халатне ставлення родини. Найчастіше небажана дитина народжується у несприятливій сім'ї, в якій чоловік і дружина йдуть на поводу у своїх вад, тобто випивають або вживають наркотики. Природно, що їм ніколи займатися дітьми. Досить часто також батьки кидають дітей, якщо виявляють у них серйозну патологію у фізичному, розумовому розвитку або дефект в зовнішньому вигляді. Таким малюкам необхідний спеціальний догляд, дороге лікування, весь вільний час. Не кожна жінка зважиться посвятити своє життя для догляду за дитиною-інвалідом або неповноцінною дитиною, хворою на ДЦП, чи із синдромом Дауна. Також нерідкі випадки, коли жінка народила й кинула немовля в дитячому будинку через невпевненість у тім, що зможе забезпечити нормальне існування їм обом. Особливо, якщо спочатку тато кинув вагітну жінку й підтримки від нього не дочекатися. Мала надія й на підтримку від держави…Ще більшою трагедією є коли, дітей народжують школярки, у яких все життя попереду…

За великим рахунком, ніхто не горить бажанням виховуватися у дитячому будинку. Життя за розкладом, жорстоке поводження і муштра вихователів, недоїдання і поганий одяг – це все ранить дитячу душу і залишає слід на все життя. Малюки з дитячих будинків виростають ображеними на весь світ. І причина цього криється не тільки в бездушній атмосфері дитячого будинку. Ці діти думають, в першу чергу, про матір, якій виявилися не потрібні. Вони малюють пальцем на піску силует мами, й так в його обіймах засипають… У майбутньому стає важко побудувати власну сім'ю. Тим більше, що діти, кинуті немовлятами, не відають, що це таке, оскільки ніколи не бачили прикладу. Статистика невтішна. Більшість вихідців з дитячих будинків скоюють злочини, стають алкоголіками або закінчують життя самогубством. Дорослі покинуті діти часто ведуть жебрацький спосіб життя. Обіцяні державою квадратні метри через махінації не завжди дістаються тим, кому призначалися законом. Влаштуватися і жити нормально вдається, на жаль, небагатьом.

Такі похмурі картини життя покинутих дітей, можливо, стануть для нас поштовхом до переосмислення наших вчинків. Всіх дітей не усиновимо, але ж можемо допомогти дітям не зачерствіти душею. Не обов'язково носити до притулків продукти чи одяг. Важливіше – всього лише подарувати їм своє сердечне тепло, давши нагоду їм назвати нас мамою чи татом…

Псалом 67 каже: «Сиротам батько й вдовицям суддя, – то Бог у святому мешканні Своїм! Бог самітних уводить до дому, витягує в'язнів з кайданів…». Тобто за всіх дітей Господь подбає… А апостол Яків твердить про найголовніші речі нашого життя з Богом:

«Чиста й непорочна побожність перед Богом Отцем – це зглянутися над сиротами та вдовицями в утисках їхніх, себе берегти чистим від світу» (Як. 1, 27). Що ми можемо робити? Молитися за дітей, говорити на захист дітей, підтримувати фінансами сім'ї, стати наставником для дитини, брати дитину в сім'ю на певний час або всиновити. Господь запрошує нас відкрити серця, і доручає нам конкретні справи, якими можемо приймати дітей в ім'я Боже. Від нас вимагається тільки повернути голову на голос Бога, який промовляє через покинутих дітей…

МІСІЙНИЙ:

Щоб християни, просвічені світлом Воплоченого Слова, готували людство до приходу Спасителя.

Різдво Христове – велике християнське свято, це день Народження Ісуса Христа, Спасителя світу й Відкупителя людей з полону гріха. Приготування до нього має нас сколихнути і зосередити нашу увагу над питанням, ким є ми у цей постмодерний час, коли високі технології й насичений ритм життя забирають у нас внутрішню тишу, позбавляючи нас простого, щирого спілкування з друзями та Богом?

Христос прийшов у світ, ставши людиною, і нас запрошує пам'ятати, до чого ми покликані. Британський письменник Бернард Шоу писав у свій час: «Люди навчилися літати, як птахи в повітрі, плавати, як риби у воді, але не навчилися жити, як люди…» Це той фундаментальний принцип від якого маємо відштовхуватися за будь-яких обставин і до якого маємо повертатися в кінцевому результаті. Це той принцип, ради якого Отець послав Сина на грішну землю, і ради якого Син поніс хрест на Голготу, щоб ми мали життя… Нашою невеличкою лептою може бути тільки бажання приєднатися до справи Спасителя: ставати спасителем, помічником і порадником для наших рідних і близьких у тім місці й тім часі, де перебуваємо – не вдягаючи маски… Це буде правдивою ознакою нашої людської зрілості й християнської приналежності.

МІСЦЕВИЙ:

Щоб миряни в Українській Греко-Католицькій Церкві, пізнаючи правди віри, дедалі більше брали участь у процесах євангелізації та катехизації.

«Як скульптор із глини формує постать мистецького твору, так священик і катехит працею не менше мистецькою у м'якому воску дитячої душі виробляють образ і подобу самого Ісуса Христа. Вони неначе малюють Христову ікону й, очевидно, чим більше в цю роботу вкладають старанності, вміння, мистецького знання, своєї молитви й жертви, тим вищим і ліпшим виходить мистецький твір їх рук» (Митрополит Андрей Шептицький).

Євангелізація є завданням кожного християнина. Катехизація – це процес вивчення і втілення Христової науки, зближення з Його особою, «заглиблення» у Святі Таїнства, основні правди віри. Завдання катехизації – допомагати іншим пізнавати і прославляти Христа. Євангелізація як така починається ще із маленької церкви – із сім'ї, з перших кроків, з першого вимовленого слова... Саме в сім'ї з раннього дитинства закладається фундамент, від стійкості й міцності якого залежить майбутнє християнина. Тому хочеться єдиного, щоб у сім'ях лунало Боже Слово, щоб батьки були підтримкою, опорою для дітей, щоб не тільки у свята чи в неділю, а якомога частіше, вся сім'я брала участь у Святій Літургії, щоб батьки, розповідаючи дитині про Бога, не описували Всевишнього як такого, що лише карає і є далеко на небі, а як доброго Батька, який нас дуже любить і є завжди поряд. Хай діти краще ростуть у храмі, ніж на вулиці! Тоді таких дітей не перейме світ темряви, бо вони будуть горіти любов'ю, світитимуться радістю і стануть місіонерами, «аж до краю землі»…

покровитель на грудень

АПОСТОЛ ФИЛИМОН

ДЕНЬ В КАЛЕНДАРІ 5 ГРУДНЯ

Покровитель на грудень: апостол Филимон (Архип і Апфія)

Святий апостол Филимон і його дружина Апфія жили в місті Колоси у Фригії. За прийняття Хрещення від святого апостола Павла вони віддали свій будинок для молитви, де збиралися всі віруючі в Христа колосяни й відбувалися богослужіння, і присвятили себе служінню хворим і знедоленим. Апостол Филимон був поставлений єпископом міста Гази і проповідував Слово Боже по всій Фригії. Святий апостол Павло не залишав його поза своїм керівництвом. До нього направив своє повне любові Послання, у якому посилає благословення «Филимонові любому й нашому співробітникові, і сестрі любій Апфії та Архипові, нашому товаришеві боротьби, і твоїй домашній Церкві (Флм. 1, 1-2). Онисим, про якого йде мова в посланні, – колишній раб Филимона, апостол від 70-ти.

Також жив в Колосах святий апостол Архип, який прийняв мученицьку смерть. Під час язичницького свята розлючений натовп увірвалася в християнський храм, коли там відбувалося богослужіння. Всі зі страху розбіглися, залишилися тільки святі Филимон, Архип та Апфія. Їх схопили й повели до начальника міста. Святого Архипа озвірілий натовп побив і порізав ножами, а по дорозі на суд він помер. Святі Филимон і Апфія, за вироком правителя, були побиті каменями. Святі Апостоли Филимон, Архип та Апфія були навернені у християнство святим апостолом Павлом і постраждали за Христа від греків-язичників за царювання імператора Нерона в місті Колоссах. Коли вони були колись разом з іншими християнами в молитовному зібранні, язичники несподівано напали на них. Всі, хто був на зборах, крім Филимона, Архипа та Апфії, розбіглися, а їх трьох схопили і привели до Артокліса, правителя Ефеського.

Спочатку жорстоко били Архипа, причому, навіть діти, кололи його по всьому тілу ножами. Потім без милосердя був мучений святий Филимон і побитий камінням. Точно також була побита каменями і свята Апфія. У таких муках святі угодники відійшли до Господа.

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

НОВИЙ ЗАВІТ НА ХРЕСТІ

Пасхальна вечеря – знак Божого спасіння

У Рік віри, роздумуючи про цю богословську чесноту, бачимо, що віра не полягає тільки у прийнятті певних світоглядних ідей, штампів, також вона не є нашими особистими роздумуваннями про Бога і божественне. Насамперед богословська чеснота віра – це спосіб стосунків між людьми і Богом, у яких кожна сторона приймає на себе певну частину відповідальності, що в історії стосунків між Богом і людьми виявляється як союз, завіт між ними. Віра – це довір'я до Бога, в якому людина разом з іншими стає поряд з Богом і повністю віддається Йому і Його справі, і ніщо, навіть смерть, не може її зупинити. Також свою частину відповідальності добровільно і свобідно прийняв на себе Господь Бог, який теж готовий померти за свій народ. Саме в Ісусі Христі виявились потреба і час, коли Бог віддав себе у жертву для сповнення союзу, помер за тих, кому обіцяв свою вірність.

Щоб апостоли й усі учні, які увірують в Ісуса пізніше, могли зрозуміти Його діло й жертву, Божественний Спаситель приносить себе в жертву у відповідний час і спосіб. Його могли арештувати і вбити багато разів, але кожного разу Він уникав такого розвитку подій, бо чекав на найважливішу подію, коли то юдеї святкують Пасху, найбільше свято, під час якого згадують, як Бог визволив їх із дому неволі до свободи дітей Божих. Окрім величавих богослужінь, напередодні свята люди збираються по домівках, щоб повторити ту прадавню вечерю, останню в Єгипті, коли то одвірки своїх домів вони позначали кров'ю жертовного ягняти і згадували, що саме ця кров була знаком їх вибавлення від ангела смерті і визволення з дому рабства.

Та ця вечеря не була тільки пригадуванням минулих подій. Через неї юдеї прославляли Господа Бога, який, один раз визволивши їх з неволі, вже більше не покинув, але залишився з ними, супроводжуючи їх у повсякденному житті. Вечеря мала характер подяки Богу за все, що їм дарує, і за кожний акт опіки над ними. Але також ця вечеря була поглядом у майбутнє. Ізраїльський народ дуже мало втішався свободою і самостійністю в політичному значенні. А й той найбільший злет за часів Давида і Соломона був позначений міжусобицями *(пор. 2 Сам. 15, 1-18; 32)* та непосильними поборами *(пор. 1 Цар. 12, 4)*, що дуже скоро призвело до поділу держави, гніву, ненависті й остаточного знищення. Збираючись на пасхальну вечерю, юдеї надіялись, що

прийде час, і Бог пошле Ізбавителя, Месію, який подарує правдиву і вічну свободу своєму народу. Тому пасхальна вечеря була знаком надії.

Вечеря з апостолами – місце встановлення Нового Завіту

Саме із святом Пасхи і пасхальною вечерею Ісус Христос пов'язав здійснення давньої обіцянки – дарувати вічну свободу народу. Тому Він, подібно до старозавітного пророка Мойсея, ретельно готується до укладення нового Союзу, приготовляючи все так, щоби і віруючі, і невіруючі могли зрозуміти, про що, врешті, йдеться. В'їжджаючи тиждень перед Пасхою до Єрусалиму, Ісус насправді «встромив руку в осине кубло». Вже тоді фарисеї були обурені: *«Учителю, заборони твоїм учням» (Лк. 19, 39)*. Та Ісус йде далі – він виганяє із Храму торговців, залишаючи святиню без цілоденного прибутку *(пор. Мт. 21, 12-13)*. Садукеї посилають храмову сторожу, щоб його арештувати, але й це їм не вдається – вояки повертаються і на запитання «чому не привели його?» відповідають: *«Ніколи чоловік не говорив так, як цей чоловік говорить» (Йо. 7, 45-46)*. Напруга зростає, і на одній із нарад старшина народу вирішує таки усунути Ісуса, але так, щоб він замовчав навіки – він мусить умерти: *«Нічого ви не розумієте, то й не здогадаєтеся, що ліпше вам буде, коли один чоловік за народ помре, а не ввесь люд загине» (Йо. 11, 49-50)*. Первосвященик Каяфа вкладав у ці слова один смисл, але євангелист Йоан пізніше побачив, як Бог діяв навіть і через ворогів Христа, прямуючи до укладення нового вічного Союзу: *«Сказав же він так не від себе самого, але, бувши первосвящеником того року, пророкував, що Ісус мав умерти за народ» (Йо. 11, 51)*.

Події розгорталися стрімко. Апостол Юда захитався і вирішив зіграти трохи на іншу сторону: якщо старші народу

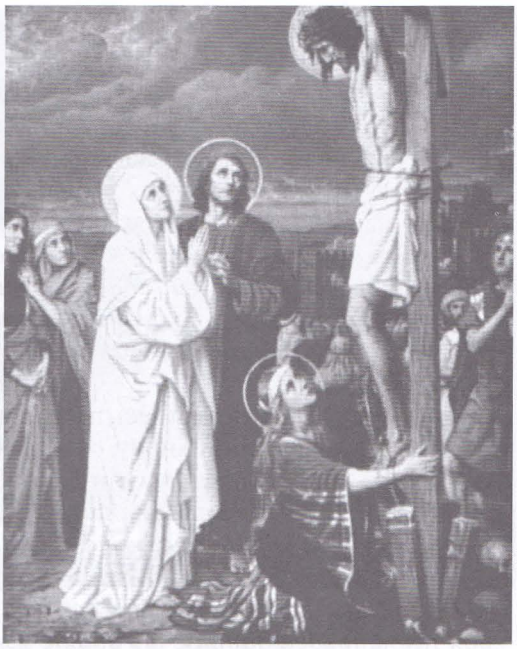

незадоволені Ісусом, то може щось дадуть йому, якщо покаже, де Ісус перебуває. Тому він *«подався до первосвящеників і сказав: «Що хочете мені дати, і я вам Його видам?» Ті відважили йому тридцять срібняків» (Мт. 26, 14-15)* Але Христос всіляко уникає арешту, очікуючи точного і відповідного часу, коли має відбутися жертва: *«Вдень він проповідував у храмі, а на ніч виходив з міста» (пор. Лк.21,37-38)*. І от, коли настав день приготування Пасхи, покликав він Петра та Йоана і каже: *«Ідіть та приготуйте нам Пасху, щоб ми її спожили» (Лк. 22, 8)*.

Як Мойсей готувався сам і приготовляв народ до укладення Старого Заповіту, так Христос сам готується і приготовляє апостолів, щоби укласти з ними, а через них з усіма народами, обіцяний Новий Завіт. Довгий час Він навчає своїх учнів, відкриваючи їм тайни Божого життя, аж поки вони самі не визнають, що Він – єдиносущний Божий Син: *«Ти – Христос, Син Бога*

живого» (пор. Мт. 16, 16). Він сам цілеспрямовано і невідворотно прямує до того, щоби віддати себе як жертву за багатьох *(пор. Мк. 10, 32)*. Апостоли звершують останні приготування до пасхальної вечері, і тоді Він урочисто входить з ними до горниці, щоби востаннє на землі спожити Пасху: *«Я сильно бажав спожити оцю Пасху з вами перш, ніж мені страждати, бо кажу вам, я її більш не буду їсти, аж поки вона не звершиться в Божім Царстві» (Лк. 22, 15-16).*

А після того Ісус вчинив жест, настільки відомий кожному християнину, особливо католику: Він узяв хліб у свої руки, благословив його, розламав, дав своїм учням, кажучи: *«Візьміть, їжте, це моє Тіло, що за вас ламається». Так само і чашу по вечері, кажучи: «Пийте з неї всі, бо це моя Кров нового Завіту, що за вас і за багатьох проливається» (пор. Мт. 26, 26-29).* Апостоли їли цей хліб і пили з чаші, а перед собою за одним столом бачили відвічного Отцевого Сина, Божого Агнця, який вже пожертвував себе за життя світу і Йому залишився тільки один крок, єдиний жест – правдивою смертю запечатати оцю свою жертву. Наприкінці Христос залишив і заповіт своїм учням: *«Це чиніть на мій спомин» (Лк. 22, 19).*

Здійснення Нового Завіту на хресті

Після вечері Ісус із учнями пішов на Оливну гору. Туди зрадник Юда і привів храмову сторожу. Христа арештували і повели на суд, спочатку «духовний» у нашвидкуруч зібраному синедріоні, а потім на державний – до римського намісника Пилата. Вбивці поспішали, боячись, аби щось не зірвалося. А що робив сам Христос? З євангельських рядків бачимо, як цілеспрямовано Він прямує до цієї смерті на хресті – до жертви за народ! Міг би заперечити, пояснити, особливо у Пилата, що це помилка, що насправді Він ніякий не цар. Сам правитель дивувався, чому цей обвинувачений не захищається *(пор. Мр. 15, 5).*

Нарешті смертний вирок винесено і в вполудне Христос повис на хресті на Голготі, поблизу дороги, яка вела в Єрусалим. Висів так близько, що перехожі, які йшли до міста, до храму, могли вільно читати напис, на якому записано його провину: *«Цар юдейський»*. Розп'ятий в той час, коли в єрусалимському храмі розпочинався величний обряд принесення в жертву пасхальних агнців, кров яких рікою стікала на храмовий жертовник. А тут, навпроти храму, на Голготі, кров правдивого пасхального Агнця, який взяв на себе гріхи світу, проливалася на дерево хреста.

Наприкінці сталося кілька знакових подій: затряслася земля (Мт. 27, 51), потьмяніло сонце (Лк. 23, 44-45), роздерлася завіса храму (Мт. 27, 51). Христос виконав усі пророцтва: *«Ісус, знаючи, що все вже довершилося, щоб здійснилося Писання, промовив: «Спраглий я!» Стояла ж посудина, сповнена оцтом. От і подали йому до уст настромлену на тростину губку, просяклу оцтом. І, скуштувавши оцту, вимовив Ісус: «Звершилось»; і схиливши голову, віддав духа» (Йо. 19, 28-30).* Всі події цієї жертви відбулися у день, коли приготовляли Пасху, від заходу сонця у четвер, коли розпочалась вечеря, до заходу сонця у п'ятницю, коли Христа поховали у новому гробі. Всі події останнього дня Ісусового життя недвозначно свідчать, що Він усе зробив для укладення Нового Завіту між Богом і людьми, сам ставши жертвою, окропивши цей Завіт своєю кров'ю. Після смерті Христа кожний, хто вірує в Бога, не може оминути прилучення до цього Завіту через хрещення та Причастя Тіла і Крові Христової під видами хліба й вина. Отож, саме Причастя є найбільш виразним знаком християнської віри.

Літургія крок за кроком

СВЯТЕ ПРИЧАСТЯ

(продовження)

о. Андрей ПАВЛИШИН, ЧСВВ

Служителі причащаються Тілом Христовим, що тримають у своїх руках, зі страхом і обережністю. Це справді таїнство, що священик тримає у своїх руках цілого Бога, який тримає в бутті все сотворіння. Після того, як запричастився Тілом Христовим, ієрей, поклонившись, бере обома руками з покрівцем святу чашу і причащається святої Крові Христової, мовивши: **«Чесної і святої Крови Господа, і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа причащаюся я, слуга Божий, ієрей *(ім'я)*, на відпущення гріхів моїх і на життя вічне. Амінь».** Після цього священик ставить чашу на престіл, мовивши: **«Оце діткнулося уст моїх, і відійме беззаконня мої, і гріхи мої очистить».** Це пригадка події з Святого Писання: *«І підлетів до мене один із серафимів з жаріючим вуглем у руці, що взяв його кліщами з жертовника. Він приторкнувся ним до моїх уст і мовив: «Приторкнулось оце до твоїх уст і взято від тебе твою беззаконність, і зник гріх твій» (Іс.* 6, 6-7). Свята Євхаристія – це жар палаючої любові й відкуплення Божого, що спалює людські гріхи і чинить нас дітьми Божими.

Далі священик мовить до диякона: **«Дияконе, приступи».** Диякон приступає до ієрея, зробивши поклін і знамення хреста на собі, мовить: **«Ото приходжу до безсмертного Царя і Бога нашого. Подай мені, владико, чесну і святу Кров Господа, і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа».** І диякон причащається з рук священика, що тримає святу чашу з Кров'ю Христовою. Сам священик мовить, причащаючи диякона: **«Причащається слуга Божий, диякон *(ім'я)*, чесної і святої Крови Господа, і Бога, і Спаса**

нашого Ісуса Христа на відпущення гріхів своїх і на життя вічне. Оце діткнулося уст твоїх, і відійме беззаконня твої, і гріхи твої очистить». Після причастя диякона священик ставить Святі Дари на престіл, віддавши поклін, відходить, а диякон, приступивши, вкладає частиці з дискоса до чаші та накриває її покрівцем. Після цього він кладе на дискос покрівці і звізду. Коли все готове, диякон поклонившись відходить, а приступає ієрей, що бере до рук чашу й подає дияконові, він у свою чергу поклонившись до чаші, де перебуває Христос у Тілі й Крові, бере її до рук, і підійшовши до царських дверей, піднімаючи і показуючи чашу з Святими Тайнами Христовими, виголошує на церкву: **«Зі страхом Божим і вірою приступіть».** На заклик диякона церква відповідає: **«Благословен, хто йде в ім'я Господнє, Бог – Господь і явився нам».** У грецьких служебниках, що були пізніше видані, читаємо подібно, як в літургії ап. Якова : **«Зі страхом Божим, і вірою, і любов'ю приступіть».**

Тоді кожен бажаючий приступає до Святих Тайн Христових, гідно приготувавшись до цього, і якщо не має важкого гріха на серці. У первісні часи Церкви до Причастя приступала вся церква, окрім, оглашених. Про це, також нам оповідає Святе Письмо: *«Щодня вони однодушно перебували у храмі, ламали по домах Хліб (так називали тоді Причастя) і споживали з радістю і в простоті серця»* (Ді. 2, 46). Так люди чинили досить довго – про це свідчить св. Кипріян: *«Приймали в усі дні святі Тайни, як поживу спасіння»*, Св. Василій Великий додає: *«Причащалися кожного тижня чотири рази, хто не приступав щоденно, або принаймні в дні недільні й святкові»*. Св Іван Золотоустий свідчить: *«Жертва повсякденна залишається на жертовнику – немає кого причащати! Охололи християни…»*. Так поступово християни почали причащатись лише в неділю і великі свята. Але добре було б робити це, як і перші християни, – щодня, по можливості. Св. Іван Златоуст також писав: *«Як покликаний на свято зневажає господаря, якщо сяде за стіл і не буде їсти з нього, так і присутній на Літургії зневажає Божественну Трапезу, відмовляючись від неї»*.

Його сучасник св. Кирило Олександрійський говорить: *«Ті, котрі причащаються нерегулярно, втрачають всі небесні та божественні блага. До того ж вони порушують заповіді Господні та правила апостольські, соборні й усіх святих, до яких ми звертались, і вони винні, аж до відлучення від Церкви, як встановили Божественні Апостоли та Апостольський Собор. Вони дали волю й місце дияволу, відкладаючи Причастя, щоб він увів їх в різноманітні гріхи та інші спокуси. Хто віддаляє себе від Церкви й Причастя, стає ворогом Божим та другом демонів»*. Неможливо не згадати й слова св. Теофана Затворника: *«Якщо наше життя в Господі, і Він говорить, що в Ньому той, хто споживає Тіло й Кров Його, то бажаючому життя як не причащатися часто? Хто вам заважає хоча б хитрістю частіше підходити до Таїнств? Тільки безглузді забобони. У нас стали слова «Зі страхом Божим і вірою приступіть» пустою формою.* ***Пресвітер Божий кличе, а ніхто не йде, і ніхто при цьому не помічає невідповідності між власними діями та покликом Божим до Священної Трапези».***

Ця остиглість настільки поширилась, що Церква була змушена наказати християнам, скільки разів на рік вони повинні, як мінімум, приступати до Причастя. Вселенський собор Латеранський (1215) остерігав так: *«Кожен, хто по крайній мірі раз в рік, коло празника Воскресіння не причащався,*

то буде відлучений від Христової Церкви і по своїй смерті позбавлений християнського похорону». Цей наказ має свою силу і сьогодні, бо не був відкликаний Церквою.

Після виголосу диякона **«Зі страхом Божим і вірою приступіть»** вся церква ісповідувала свою віру в Божество Христове, проказуючи: **«Вірую, Господи, і ісповідую, що Ти єси воістину Христос, Син Бога живого…»**

Вірні, що приступають до Причастя, приходять зі страхом Божим і благоговінням, всі роблять поклін, знаменуючи себе хрестом, і складають руки навхрест на грудях, що означає смирення перед Богом. Віддають поклін Святим Дарам, як самому Ісусу Христу, що в них прихований, як правдивому Богу і Цареві. У деяких місцевостях ті люди, що не приступали до Святих Тайн, приклоняли свої коліна, подібно як Марія Магдалина, що падала у стіп Христових, що появився їй по воскресінні (Івана 20, 11-17).

Колись давно вся церква подібно до диякона приступала до Причастя, і святий Хліб – Тіло Христове отримували в руки, як і Крові Христової причащалися, всі з однієї чаші п'ючи, але одна жінка приховала частицю тіла Христового Макидонянам, тому св. Іван Злотоустий запровадив причащати всіх ложечкою.

Отже, як треба приступати до Святого Причастя тепер у нашій Церкві?

Кожен християнин, що бажає приступити до Євхаристії (а мав би бажати кожен!), повинен спочатку зробити іспит сумління, як повчає нас апостол Павло: *«Хто буде їсти Хліб або пити Чашу Господню недостойно, буде винний за Тіло і Кров Господню. Хай, отже, кожний випробує себе самого і тоді їсть цей Хліб і п'є цю Чашу» (І Кор. 11, 28)*, а тоді приступати до святощів. Якщо є важкі смертні гріхи, то конче треба приступити до Таїнства Покаяння – Сповіді,

і лише тоді причаститися Тіла і Крові Христової. Легкі гріхи не є перешкодою до Причастя, бо жаль за них і щире розкаяння з молитвою очищає, а саме Святе Причастя є ліком для легких гріхів, проте, цим не можна зловживати. Варто принаймні раз у місяць приступати до Святої Сповіді тим людям, що практикують щоденне причастя Святої Тайни Євхаристії.

Варто пам'ятати, як повчає ієромонах Герман Ничак, ЧСВВ: *«Приступаючи до святого Причастя, зберігаємо євхаристійний піст, який триває одну годину (раніше євхаристійний піст тривав значно довше, але задля того, що не всі люди можуть перенести кількагодинний піст, Церква злагіднила цей припис), хворі і ті, що приймають ліки є звільнені від посту; чисту воду можна пити, оскільки вона не порушує Євхаристійного посту».*

Коли священик причащає вірних, то мовить: **«Чесного, і пресвятого, і пречистого Тіла і Крови Господа, і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа причащається слуга Божий (слугиня Божа) *(ім'я)*, на відпущення гріхів своїх і на життя вічне. Амінь».**

Цими словами священик постійно пригадує, що не хліб і вино споживаємо, але Тіло і Кров Христову, Господа Бога і Спаса свого.

Далі буде...

«Дорога помсти – не християнська дорога»

Папа ФРАНЦИСК

Дорога помсти не є християнською дорогою. Про це Папа Франциск говорив під час Святої Меси у співслужінні Ради Кардиналів у каплиці резиденції Будинку святої Марти у вівторок 1 жовтня, коментуючи євангельський уривок, у якому розповідається про те, як Ісус ганив учнів, що хотіли викликати вогонь з неба на мешканців села, які не прийняли Учителя *(Лк. 9, 52-56)*.

Підкресливши, що дорогою християнина не є шлях помсти, Святіший Отець зазначив, що нею є дорога ***смирення*** та ***лагідності***. У цьому контексті доброю нагодою для призадуми про покору і доброту був літургійний спомин святої Терези від Дитятка Ісуса. Цього духа лагідності, за словами проповідника, Господь вимагає від нас усіх. Але звідки взяти силу, що веде до нього? Вона «в любові, в усвідомленні того, що ми в руках Небесного Отця». За словами Папи, той, хто це відчуває, той не буде призивати вогонь з неба.

«Тоді, – вів далі проповідник, – приходить інший дух – дух любові, яка все зносить, все прощає, яка не чваниться, є покірною і не шукає свого. Хтось може сказати, і було багато філософів, які так думали, ніби така постава є приниженням маєстату, величі людини. Таке наставлення є безплідним!» – наголосив Святіший Отець, вказавши на те, що мудра Мати-Церква недаремно проголосила святою Терезу з Ліз'є, яка була малою, покірною, лагідною та сповненою довір'ям до Бога монахинею. І навіть проголосила її Небесною Покровителькою місій, адже сила Євангелія осягає свою вершину на хресті, в момент найбільшого Христового впокорення.

«Церква, як навчав нас Бенедикт XVI, не зростає шляхом прозелітизму, вона зростає через захоплення, через свідчення. І коли люди, народи бачать це свідчення покори, лагідності, ніжності, то відчувають потребу, про яку говорить пророк Захарія: "Ми хочемо іти разом з вами!" Люди відчувають це прагнення перед обличчям милосердної любові, тієї смиренної любові, яка не претендує на всевладдя чи самодостатність, але є смиренною», – сказав Папа, зазначаючи, що ця милосердна любов означає поклонятися Богові та служити ближнім. І саме таке свідчення, за його словами, спричиняється до зростання Церкви. Ось чому «така смиренна, але сповнена довіри до Бога» монахиня, як свята Тереза від Дитятка Ісуса, проголошена Покровителькою місій. Бо її приклад спричиняється до того, що люди кажуть: «Ми хочемо йти разом з вами!»

Свою проповідь Святіший Отець закінчив окремою думкою, зверненою до засідань створеної ним Ради Кардиналів: *«Просімо в Господа Бога, щоб наша сьогоднішня праця вчинила всіх нас смиреннішими, лагіднішими, терпеливішими, довірливішими до Бога, тому що таким чином Церква зможе дати прекрасне свідчення людям, які бачачи Божий люд, бачачи Церкву, відчують бажання прямувати вперед разом з нами»*, – закликав Папа Франциск.

За матеріалами: КРЕДО

НАЙПОШИРЕНІШІ ГРІХИ

з поясненням їх духовного змісту

(продовження)

Підготував о. Христофор ГАНИНЕЦЬ, ЧСВВ

Мала ревність (або цілковита відсутність її) у Богоспілкуванні, духовному житті. Спасіння – це спілкування з Богом у Христі у вічному майбутньому житті.

Досягнення цієї мети залежить від Бога, але Бог не буде постійно перебувати з людиною, якщо вона не виявить всю свою ревність, любов, розум, щоб наблизитися до Нього. Все життя християнина спрямоване до цієї мети. Якщо у вас немає любові до молитви як до способу Богоспілкування, до храму, до участі в Таїнствах, то це ознака відсутності ревності до Богоспілкування.

Щодо молитви це виявляється в тому, що вона буває тільки з примусу, нерегулярна, неуважна, розслаблена, з недбалим

положенням тіла, механічна, обмежена лише завченими напам'ять або вичитаними молитвослів'ями. Відсутня постійна пам'ять про Бога, любов та вдячність до Нього як фон цілого життя. Можливі причини: сердечна нечутливість, пасивність розуму, відсутність належної підготовки до молитви, небажання продумати й усвідомити серцем та розумом значення молитви і зміст кожного прохання або славослів'я. Друга група причин: прив'язаність розуму, серця та волі до земних речей.

Щодо храмового богослужіння цей гріх проявляється в рідкій, нерегулярній участі ньому, у розсіяності чи розмовах під час Служби, ходінні по храмі, відволіканні інших від молитви своїми проханнями або зауваженнями, у спізненні на початок богослужіння та виході перед відпустом і благословенням. У цілому цей гріх зводиться до браку відчуття особливої присутності Божої в храмі під час спільного богослужіння.

Причини гріха: небажання увійти в молитовне єднання з братами та сестрами у Христі внаслідок обтяженості земними турботами та заглиблення в суєтні справи цього світу, безсилля в боротьбі з внутрішніми спокусами, що посилаються духовно ворожими силами, які перешкоджають і утримують нас від ласки Святого Духа, та, нарешті, гордість, відсутність любові, небратерське ставлення до інших прихожан, дратівливість й озлоблення проти них.

Щодо Таїнства Покаяння гріх байдужості проявляється в рідких сповідях без належної підготовки, щоб безболісніше пройти через неї, у відсутності бажання глибоко пізнати себе, в несокрушеному та несмиренному душевному настрої, у відсутності рішучості покинути гріх, викорінити недобрі нахили, перебороти спокуси, замість цього – прагнення применшити гріх, виправдати себе, затаювати вчинки і думки, за які найбільше соромно. Здійснюючи тим самим обман перед лицем самого Господа, який приймає сповідь, людина збільшує свої гріхи.

Причини цих явищ – у нерозумінні духовного змісту Тайни Покаяння, у самовдоволенні, жалості до себе, суєтності, в небажанні внутрішньо перебороти демонський спротив. Особливо важко грішимо ми проти Пресвятих і Животворних Тайн Тіла та Крові Христових, приступаючи до Святого Причастя рідко і без належної підготовки, не очистивши душу попередньо у Сповіді, не відчуваємо потреби причащатися частіше, не бережемо свою чистоту після Причастя, але знову впадаємо в суєту і віддаємося гріхам. Причини цього закорінені в тому, що ми не вдумуємося в зміст найвищого таїнства Церкви, не усвідомлюємо його величі та своєї гріховної недостойності, необхідності зцілення душі й тіла, не звертаємо уваги на сердечну нечутливість, не усвідомлюємо впливу впалих духів, що

гніздяться в нашій душі, які відвертають нас від Причастя, і тому не противимося, а піддаємося їх спокусі, не вступаємо з ними в боротьбу, не відчуваємо благоговіння та страху перед Богом, присутнім у Святих Дарах, не боїмося причаститися Святині «на суд і на осудження», не турбуємося про постійне виконання волі Божої в житті, не уважні до свого серця, піддаємося суєтності, підходимо до Святої Чаші з озлобленим серцем, не примирені з ближніми.

Відсутність страху Божого та благоговіння перед Ним. Недбала, розсіяна молитва, неблагоговійна поведінка в храмі, перед Святинею, неповага до сану священства. Відсутність пам'яті про смерть в очікуванні останнього суду.

Непослух волі Божій. Явна незгода з волею Божою, вираженою в Його заповідях, Святому Письмі, вказівках духовного отця, голосі сумління. Неправильне тлумачення волі Божої на свій лад у вигідному для себе світлі з метою самовиправдання або осудження ближнього, ставленні власної волі вище від волі Христової, нерозумній ревності в аскетичних вправах та змушуванні інших слідувати за собою, невиконання обіцянок, даних Богові на попередніх сповідях.

Самовиправдання, самозадоволення. Задоволеність своїм духовним устроєм чи станом.

Відчай від бачення свого духовного стану та безсилля боротися з гріхом. Взагалі самооцінка власного духовного налаштування та стану; покладання на себе духовного суду протирічить сказаному Господом: *Мені належить помста, я відплачу (Рим. 12, 19).*

Відсутність духовного тверезіння, постійної сердечної уваги, розсіяність, гріховне забуття, нерозуміння.

Духовна гордість, приписування собі отриманих від Бога дарів, бажання самостійного володіння якимись духовними дарами та енергіями.

Духовний блуд, потяг до чужих Христові духів (окультизм, східна містика, теософія). Духовне життя – це перебування в Дусі Святому.

Легковажно-святотатське ставлення до Бога та Церкви: вживання імені Божого в жартах, легковажне згадування про святині, прокльони, зі згадуванням Його імені, проголошення імені Божого без благоговіння.

Духовний егоїзм, духовне сластолюбство – молитва, участь в Таїнствах тільки заради отримання духовних задоволень, втіх та переживань.

Нетерпіння в молитві та інших духовних практиках. Сюди належить невиконання молитовного правила, порушення постів, невчасна трапеза, передчасний відхід із храму без особливо поважної причини.

Споживацьке ставлення до Бога та Церкви, коли відсутнє бажання віддати будь-що Церкві, якось потрудитися для неї. Молитовне випрошування мирського успіху, почестей, задоволення егоїстичних бажань і матеріальних благ.

Духовна скнарість, відсутність духовної щедрості, потреби донести до ближніх отриману від Бога благодать словом розради, співчуття, служінням людям.

Відсутність постійної турботи про виконання волі Божої в житті. Цей гріх проявляється, коли ми здійснюємо серйозні вчинки, не просячи Божого благословення, не радячись і не просячи благословення у духовного отця.

Духовний індивідуалізм, схильність до відокремлення в молитві (навіть під час Божественної Літургії), забування того, що ми – члени Католицької Церкви, члени одного містичного Тіла Христового, співчлени один одному.

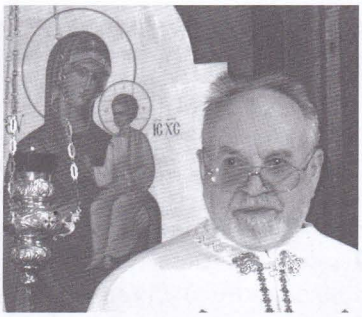

УПОВАННЯ НА БОГА В НАЙСКРУТНІШІ ХВИЛИНИ ЖИТТЯ

(Інтерв'ю з екзорцистом о. Василем Вороновським)

З кожним роком в Україні зростає кількість екстрасенсів, які запевняють, що можуть вилікувати будь-яку недугу. Що ви скажете про таких цілителів?

– Якби люди знали, яким чином ті „цілителі" лікують і які виникають наслідки, то ніколи б не звертались до них за допомогою. Християнин, який ходить «лікуватися» до таких людей, вступає в контакт з нечистою силою і таким чином зраджує Ісуса Христа і свою віру в Нього. Спершу йдуть до слуг диявола шукати помочі, а потім, як не допомогло (і не допоможе), звертаються до священика, благаючи порятунку в Господа. Тоді треба довго перепрошувати Бога, щоб випросити в Нього прощення, а навіть і оздоровлення, якщо Його така свята воля. Після сеансів люди ще й купують фотографії цілителів і навіть не здогадуються, що разом з ними приносять у дім злого духа.

Був ось такий випадок. Одного разу запросили мене вигнати нечистого з заводу, де виготовляли телевізори. Коїлось там щось недобре, поки я не очистив приміщення. А трапилось таке тому, що керівництво не дозволило одному екстрасенсу провести зустріч з людьми, аби їх загітувати. Той, у свою чергу, так відомстив. Тож уявіть тільки, з ким можете мати справу.

Що повинні робити християни, щоб ворожбити їм не нашкодили?

– Я вже не раз згадував, що найкращим захистом для віруючих людей проти слуг диявола є життя у Божій благодаті, тобто дотримування Божих заповідей, часте прийняття Святих Тайн і практика посту й молитви. І нехай люди нічого не бояться, бо без Божого допусту їм навіть волосок з голови не впаде. Ісус простив тим, які катували і розп'яли Його, і молився за них словами: «Отче, прости їм, бо не знають, що роблять» (Лк 23, 34). Так само і ми повинні всім прощати, а Бог дасть нам за це нагороду, а тих, які нам щось „поробили", буде карати. Бог справедливий Суддя: за добро нагороджує, а за зло карає.

Як злий дух опановує людиною? Чи може він увійти в неї, коли у храмі читають молитви екзорцизму?

– На друге запитання відповім: Ні! Не може увійти, бо люди моляться і зрікаються злого духа. А ось у буденному житті – може. Тому людина має жити за Божими законами і молитися, аби позбутись впливу диявола. Він же може навіть з'явитися в образі світлого янгола. Тоді спитайте: «Хто ти?» Але він ніколи не дасть прямої відповіді. У такому випадку треба промовити: «Всяке дихання нехай хвалить Господа!» А ще у жодному випадку навіть під час купання, не варто знімати натільний хрестик або медалик, бо він захищає людину від диявола.

Як впізнати людину, одержиму нечистим духом?

– Переважно ця людина не виказує себе, бо коли злий дух опановує її тілом, вона нічого не пам'ятає. Іноді людиною кидає до землі, вона не усвідомлює, що діється. Пригадую, як у Яремчі під час читання молитви

екзорцизму одна жінка з такою силою вдарила хреста, який я тримав у руці, що той відлетів десь на 2 метри. Жінка оздоровилася, але того , що сталось, не пам'ятає.

Що можуть означати галюцинації?

– Вони є різні—слухові, зорові, але думаю, що ні одна, ні друга не є добрими. Тому треба молитись і просити в Бога допомоги і зцілення. Знав одну молоду дівчину, яка порізала собі вени і потрапила у лікарню для психічно хворих. А перед тим вона разом із п'ятьма друзями у Великий піст грішила. У дівчини і товаришів якраз були галюцинації.

Що робити, коли приходять злі думки?

– Насамперед, молитися. А ще придбайте собі книжку «Хресна дорога», прочитайте її і тоді роздумуйте над кожною стацією, над стражданнями Христа, який взяв гріхи наші на себе. Пам'ятайте про це.

Чи можна молитись до непосвяченої ікони або образу із журналу?

– Образ зі журналу, як і будь-яку ікону, можна (і навіть треба) посвятити. Вона має бути у рамці і висіти на стіні. Ікона – це є річ, яка наш розум возносить до Бога. Тому треба молитись до Господа, а не до ікони, і це головне.

Як чинити, коли часто сняться померлі родичі і навіть розмовляють?

– Дайте на Службу Божу, бо вони, очевидно, потребують молитви. Треба взяти покуту за визволення їхніх душ з чистилища. Зверніть увагу на сам сон, бо він навіть може бути досить реалістичним. Тут допоможуть молитви і ще раз молитви.

Скільки часу після сповіді можна приступати до причастя? Чи можна дитині чи хворій людині перед Службою Божою і сповіддю хоч щось перехопити?

– Близько трьох тижнів, якщо тяжко не згрішили. Щодо їжі перед сповіддю, то дитині чи ослабленому недугою дозволяється випити чаю і з'їсти шматочок хліба.

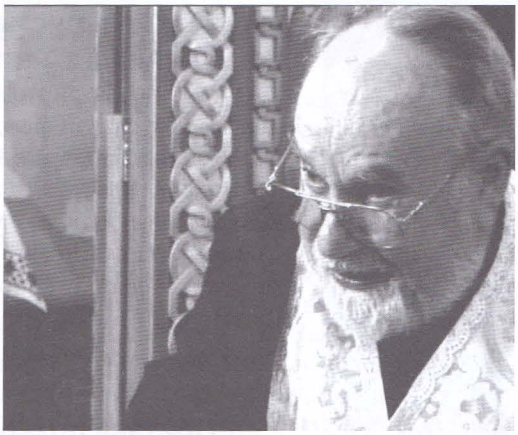

Розумію, що не усім, особливо малим, можна довго голодувати. Головну ж увагу потрібно звертати на піст духовний. А ще не палити щонайменше годину перед сповіддю.

Сьогодні активізували свою діяльність різноманітні секти. Ваша думка з цього приводу.

– Секти створені людьми під впливом злого духа. Це не є Божим ділом, бо секти ділять Церкву, а Ісус виразно сказав, що має бути одне стадо *(пор. Ів. 10, 16)*. Сама назва «секти» походить від латинського слова *secare*, що у перекладі означає «розрізати на куски одне ціле». Так і кожна секта відриває від Христової Церкви якусь частину вірних, проголошуючи себе єдино правильною церквою, та ще й стверджує, що тільки їхні члени осягнуть спасіння. Сектанти вводять в оману людей своїми фальшивими навчаннями, заперечують правдиву науку Церкви про Святі Тайни, Пресвяту Богородицю, почитання ікон. На «Слава Ісусу Христу» відповідають «Добрий день» і звинувачують християн у тому, що ті, коли хрестяться, розпинають Христа. Той, хто вступив до секти, по суті шукає спасіння поза Спасителем, а істину – поза єдиним Учителем.

Ірина ГАЄВСЬКА
«Воля народу» 2 квітня 2009 р №14(1927)

НОВИНИ • НОВИНИ • НОВИНИ •

Департамент інформації УГКЦ

Освячення першого греко-католицького храму в Запорізькій області

6 жовтня владика Степан Меньок, Екзарх Донецько-Харківський УГКЦ, у с. Лазурне (Запорізько-Дніпропетровський деканат) освятив перший храм для греко-католиків у Запорізькій області. Новоосвячена церква називатиметься храмом Вознесіння Христового. Святиню звели завдяки старанням о. Петра Керніцького, який опікується парафією в Лазурному, Мелітополі та с. Снігурівка (у Снігурівці храм тільки будується).

Під час своєї проповіді до вірних єпископ Степан наголосив на важливості храму в житті спільноти. Адже ще недавно вірні УГКЦ в цій місцевості не мали змоги належно молитися в церкві та приймати Святі Тайни.

На освячення храму Вознесіння Христового приїхали брати з Київської Трьохсвятительської духовної семінарії разом із отцем-префектом Віталієм Храбатином, семінаристи Дрогобицької семінарії та члени спільноти «Матері в молитві» із Закарпаття.

За матеріалами: Католицький оглядач

Повстанці FARC виганяють священиків з муніципалітетів Колумбії

У Колумбії повстанці FARC (Революційної озброєної сили Колумбії) забороняють католицьким священикам проводити богослужіння і виганяють їх з парафій. Як повідомив єпископ Мокоа-Сібундоя Луїс Альберто Парра Мора, насильство було застосовано до 6 священиків, які служили на парафіях в регіоні Путумайо, зокрема в муніципалітетах Пуерто-Гусман і Пуерто-Легісамо.

Партизани не терплять присутності католицького духовенства. У зв'язку з цим, єпископ Парра Мора попросив уряд регіону і сили безпеки вжити необхідних заходів для захисту священиків у сільських районах.

Тим часом, на Кубі тривають перемовини між колумбійським урядом і повстанцями FARC. Війну з урядом за побудову Нової Колумбії угрупування веде вже півстоліття, жертвами конфлікту стали понад 220 тис. осіб.

За матеріалами: Католицький оглядач

Церква у Домініканській республіці бореться з безграмотністю

Допомогти публічній владі в боротьбі з проблемою безграмотності зобов'язалась Церква у Домініканській республіці. Домовленість щодо цього підписала делегація єпископів під проводом кардинала Ніколаса Єзуса Лопеза Родрігеса.

Співпраця стосуватиметься осіб, яким виповнилось 15 років, але вони не вміють писати і читати. У кожній парафії і на рівні кожної єпархії буде скликана спеціальна група добровольців, відповідальна за навчання читанню і письму.

За актуальними даними лише в провінції Санто Домінго публічна влада створила понад 1600 груп для ініціації освіти, до яких записалось понад 19 тисяч бажаючих. Тепер до них долучатимуться церковні волонтери. У Домініканській республіці понад 850 тисяч осіб, кому за 15 років, є безграмотними. Спеціальна програма співпраці Церкви та уряду передбачає понад 6 тисяч пунктів освіти, у яких за піврічний курс можна навчити 70 тисяч учнів.

Блаженні чисті серцем...

о. Василь МЕНДРУНЬ, ЧСВВ

Чисті люди завжди користуються особливою пошаною у ближніх. Навіть в іновірців праведність була у великій повазі. Ось, наприклад, жриці-весталки були в римлян у великій пошані. За що? За те, що зобов'язувалися не виходити заміж протягом служби в храмі. А ця служба тривала аж 30 років! Тож не дивно, коли вони з'являлися на вулиці, їм віддавали особливу шану. Якщо ж вони випадково зустрічали злочинця, котрого вели на страту, то його відразу звільняли. Між іншим, в Перу, в місцевості Цузко, ще сьогодні видно руїни старовинної святині сонця. Там перебувало 1500 дівчат, які мали жити в дівоцтві аж до смерті.

У Христовій Церкві теж є дівиці, які посвятили ціле своє життя на службу Богові. Ми знаємо їх: то – сестри-монахині. Тому запитує святий Амвросій: «Чи ж ми християни, маємо легкодумно ставитися до дівчат, котрі відреклися від шлюбного життя задля вищої мети?» Та й до юнаків, які теж посвятили себе Богові, не можна легкодумно ставитися.

Що дає людині чистота? Дає здоров'я духу, – відповідає святий Бернард. Чисті люди мають ясний розум, вони краще пізнають Бога. Ісус називає їх блаженними. І дає обітницю, що вони побачать Бога, про що ми вже згадували.

Що ще дає людині чистота? Відповідає св. Августин: «Чистота духу, внутрішня краса і ангельська свобода творять учених і вчителів, філософів і богословів, а також всебічно освічених людей». Саме бездоганна чистота стала причиною того, що Йоан, євангелист, зумів так глибоко проникнути в таємниці релігії.

«Чистота надає душам особливої відваги», – переконує нас святий Амвросій. Чудовий приклад такої відваги знаходимо в Книзі Юдити. У ній домінує мужня постава Юдити, яка ризикувала власним життям за критичних часів її народу, коли цар Навуходоносор вислав полководця Олоферна у похід на Малу Азію. Полководець одержав наказ нищити всі символи народних вірувань, щоб приневолити народи віддавати божеські почесті самому тільки Навуходоносорові. І ось Олоферн, нещадно громивши все на своїм шляху, переможно увійшов в Ізраїльську землю і обложив містечко Ветулію. Народ гинув від голоду й спраги. Тоді богобоязна вдова Юдита заходилась підбадьорювати народ, щоб не піддавався ворогові, лише в молитві чекав на Божу допомогу. Порадившись у старшин, вона вийшла потайки вночі з міста й, супроводжена слугинею, дісталась у табір Олоферна. Нічого не підозріваючи, він дозволив їй щоночі виходити у байрак на обрядове очищення перед молитвою. Коли ж четвертого дня Олоферн спав п'яний у своєму шатрі, Юдита відтяла йому голову і повернулася до своїх людей. Ті ж вирушили з міста й прогнали розгублених ассирійців.

У книзі Юдиту появлено як зразок жіночих чеснот. Вона релігійна, розумна, чиста, мужня, сповнена любов'ю до свого народу. Чи ж не правий був святий Амвросій, коли сказав, що чистота надає душам особливої відваги?

Далі буде...

(до 202 річниці від дня народження Маркіяна Шашкевича)

Шашкевичіана

у науковій і духовній спадщині Отців Василіян

Рідна мова наймиліша,
Мова Маркіяна:
Славись нею по вік-віки,
Вкраїно кохана!

(о. Дамаскин Попович, ЧСВВ)

Постать Маркіяна Шашкевича (1811 – 1843) – визначного поета, прозаїка, перекладача, громадсько-культурного діяча, натхненника і чільного репрезентанта національного відродження в Галичині, керівника суспільно-культурницького угруповання «Руська Трійця» уже довгий час є предметом дослідження багатьох науковців. І сьогодні, маючи численні дослідження в галузі Шашкевичіяни, важко кількома словами передати всю велич генія отця Маркіяна, якого Господь послав нашому народові в часи великого духовно-культурного занепаду, щоб пробудити його та скерувати на шлях національного та духовного відродження. М. Шашкевич прожив лише 32 роки, проте його внесок у формування українського національного духу та національне пробудження нашого народу є неоціненним. Отцю Маркіяну судилося ще в студентські роки стати натхненником, лідером і організатором гуртка семінаристів «Руської Трійці», до якого крім нього входили Іван Вагилевич та Яків Головацький.

Учасники гуртка збирали зразки усної народної творчості, а для цього здійснили чимало народознавчих мандрівок, вивчали історію свого народу, писали літературні твори. М. Шашкевич надавав особливого значення вивченню народної мови, впровадженню її у широкий вжиток та виголошенню нею проповідей в церквах. Проте найбільший успіх діяча «Руської Трійці» принесла «Русалка Дністрова». Ця книжка в Україні варта біблійного читання. Вийшовши в 1837 р., вона стала найдемократичнішою, сповненою найбільшим болем та відповідальністю за долю українського народу книжкою перед Шевченковим Кобзарем. Вона започаткувала не тільки нову українську літературу в Галичині, але й нове національне життя. І тому вивчення життєвого шляху та творчої спадщини Будителя Галичини є і завжди будуть актуальними для досліджень, стануть живим джерелом збагачення духовності сучасних поколінь і творення нових цінностей.

Провідна роль у вивченні й популяризації духовної спадщини славного сина Галицької землі належить отцям Василіянам: о. Дамаскину Попоповичу, о. Василю Зіньку, о. Андрію Труху, о. Веньямину Баранику, о. Максиму Маркову, о. Вернарду Дрібненькому. До пророчого слова отця Маркіяна звертались також митрополити Андрей Шептицький і Йосип Сліпий. Ми можемо виділити декілька етапів у поширенні культу М. Шашкевича як в Україні, так і діаспорі. Ці періоди, насамперед, були пов'язані з ювілейними святкуваннями річниць від дня народження чи смерті поета, а також річницями з часу виходу у світ «Русалки Дністрової».

Першим етапом у поширенні культу М. Шашкевича можна вважати 1911 р, коли вся Західна Україна врочисто святкувала соті роковини від дня народження свого Будителя. Над поетичним доробком М. Шашкевича та його значенням для народу працювали визначні науковці й літератори, такі як: В. Щурат, К. Студинський, І. Брик тощо. З духовних отців слід згадати про митрополита А. Шептицького, який на могилі М. Шашкевича на Личаківському цвинтарі сказав пророчі слова, що «цієї могили руський народ не забуде через довгі століття», бо біля цієї могили зібрала і збиратиме людей *«велика ідея, котрої Маркіян був неначе прапором. Ця гадка, що перед літами була могучим товчком цілого нашого народного відродження, є десь ще для нас всіх і на віки залишиться криницею живої цілющої води, що зрошує лани нашого церковного і народного життя і все відсвіжує зелень надії на будуче».*

На вшанування Будителя Галичини в 1911 р., у 100-річчя його народження, на Підлисецькій горі споруджено пам'ятник – пірамідальний Хрест за проектом архітек-

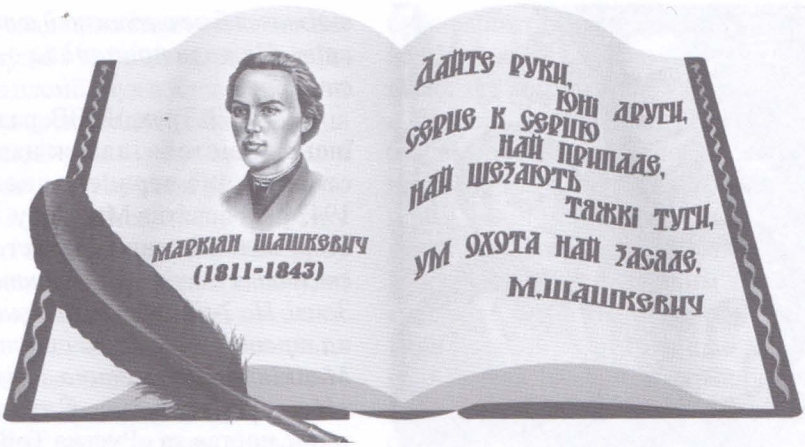

тора А. Лушпинського. Відтоді запроваджено на Білій Горі щорічні всенародні свята. До величного Хреста люди йшли, як на прощу. Ці традиції продовжуються і в наш час, кожної неділі серпня сюди приходять тисячі людей, щоб віддати шану нашому землякові отцю Маркіяну, щоб напитись життєдайної водиці із його криниці.

У святкуванні сторіччя від дня народження М. Шашкевича взяли участь також українські часописи США і Канади. Вони передруковували всі заклики товариства «Просвіта», яка організаційно стояла на чолі ювілею. Події Першої Світової війни затримали дальший розвиток культу М. Шашкевича як на Батьківщині, так і за кордоном.

Наступний етап був пов'язаний із святкуванням 100-річчя з часу виходу у світ «Русалки Дністрової», яка стала маніфестом національного відродження на західноукраїнських землях.

І хоч майже весь наклад (близько 800 книг) був знищений цензурою, та все таки близько ста примірників «пішли в люди». Цікаво, що один примірник зберігався також в бібліотеці Музею Чину Святого Василія Великого в Мондері. В українській пресі діаспори за 1937 р. було надруковано й передруковано багато матеріалів про «Руську Трійцю».

Окремий і помітний етап розвитку Шашкевичіани в діаспорі зроблено в столітні роковини від дня смерті Маркіяна, тобто в 1943 р. Друга Світова війна, яка лютувала тоді на українських землях, перешкодила урочистим заходам. Однак, незважаючи на несприятливу ситуацію, потрібно згадати про старання духовних осіб у вшануванні пам'яті отця Маркіяна. Тут йдеться про «Надгробне слово митрополита Йосипа Сліпого з нагоди 100-річчя від дня смерті М. Шашкевича 1943 р. у Львові», у якому Він відзначив, що *"своїм запалом і глибоким переконанням М. Шашкевич з'єднував всіх, будив у них духа і захоплення для високих поривів. Очі світилися, мов іскри, і лице сяяло натхненням, чоло морщилося і набиралося грізної поваги, коли молодий апостол став проповідувати свої ідеї. А кожне слово плило йому з серця. Круг товаришів ширшав і закреслював щораз більше коло. Переконання поглиблювались, запалена іскра розпалювалась в огонь"*.

В еміграції цей 1943 р. пройшов не тільки у масових святкуваннях, а й залишив наукову спадщину. До них найперше належить «Пропам'ятна книга американських українців в столітню річницю смерті о. Маркіяна Шашкевича», яку було видано накладом комітету свята під управою Отців Василіян у Філадельфії. Була це найбільша

праця, яка появилася до того часу в діаспорі на пошану отця Маркіяна. У підготовці цього видання взяли участь як духовні, так і світські особи. Із отців Василіян у цьому збірнику помістили свої розвідки: о. В. Бараник «В честь Пробудителя Галицької України»; о. А. Трух «За українську націю»; о. М. Марків «Дух роковин»; о. В. Дрібненький «Ідея Маркіяна Шашкевича на американській землі».

Потрібно також відзначити наукову діяльність о. Дамаскина Поповича, ЧСВВ, який, крім десятка статей, видав 104-сторінкову брошуру «Шашкевич на тлі відродження Галицької України». Ось як охарактеризував автор добу, в якій жив отець Маркіян: *"За часів Маркіяна стогнав простий народ у панщині та тонув у забутті й темноті. Інтелігенція, а її тоді було дуже мало, ставилась до нього байдуже, а народна мова була для неї чимось понижуючим. Жива мова дрімала в серцях мільйонів селян і бракувало такого, що відізвався б нею голосно й випровадив її на світ. Ця роль припадала о. М. Шашкевичеві".*

о. Андрій Трух, ЧСВВ, редактор «Українських вістей», також написав кілька статей і ціле червневе число часопису 1943 р. присвятив Маркіяну. На титульній сторінці поміщений портрет з написом *«В століття смерти Пробудителя Галицької Землі. На 2-ій стор. були вірші Маркіяна, а на третій – вступна стаття «Ювілей Маркіяна Шашкевича з підзаголовком «Наш пробудитель».* Є тут також «Життєпис поета» та «Руська Трійця», а також «Пам'ятник на Білій горі» пера о. Дамаскина Поповича, ЧСВВ.

До ще більшого піднесення культу М. Шашкевича спричинилася підготовка до відзначення 150-річчя від дня його народження у 1961 р. На жаль, в Україні у цей час замовчували роль в українському національному відродженні, а його ідеї трактували ненауково. Тут йдеться про видання «Творів» Шашкевича у Києві в 1960 р. Ось що писав у передмові до цього видання В. Дмитрук: *«Іноземні загарбники разом з українськими панством і уніатською церквою з усіх сил намагались розірвати зв'язки Галичини з Україною і єдинокровною Росією....».*

Ініціативу святкувань 150-річчя від дня народження на Заході взяв у свої руки Діловий ювілейний комітет у Мюнхені на чолі з професором Степаном Шахом, відомим педагогом і науковцем. Преса того часу вміщувала багато історичного матеріалу, який стосувався не тільки постаті Маркіяна Шашкевича, а його друзів та послідовників. Тут треба відзначити праці о. Василя Зінька, ЧСВВ – в бразилійській «Праці».

Отже, бачимо, якими були старання українців діаспори у відзначенні ювілею, а як до цього ставились в Україні? Чималі старання науковців і духовних отців діаспо-

ри, їх наукова спадщина стали основою для подальших студій і за ініціативою Української вільної академії наук в Канаді у жовтні 1962 р. було створено Заповідник Маркіяна Шашкевича, який згодом перейменовано в Інститут-Заповідник Маркіяна Шашкевича.

У відозві до української спільноти у вільному світі говорилося про *«потребу такої установи, яка зберігала б культурні вартості народу для майбутніх поколінь, зокрема тих, яких вороги стараються нищити й викривляти на рідній землі»*. Отже, йшлося тут про вірну інтерпретацію спадщини великого Маркіяна, діяльність якого ставала з кожним роком прапором у діаспорі. На загальних зборах Заповідника Маркіяна Шашкевича у Вінніпегу 18 жовтня 1962 р. було обрано почесними членами цієї установи наступних трьох шашкевичезнавців: проф. Михайла Тершаківця з Філадельфії, дир. Степана Шаха з Мюнхену та о. Дамаскина Поповича, ЧСВВ, з Мондеру, які мали важливі наукові здобутки в галузі шашкевичезнавства.

Через рік після заснування заповідника став появлятися збірник «Шашкевичіяна», присвячений життю, творчості й культові Маркіяна. Збірник став виходити двічі на рік: у листопаді – місяці народження Маркіяна, та червні – місяці його смерті. Потрібно відзначити, що Отці Василіяни сприяли як матеріально так і духовно до виходу цього збірника. Так, у листі о. Юрія Мельничина, ЧСВВ, о. Володимира Ковалика, ЧСВВ, до редакційної колегії збірника «Шашкевичіана», а також від імені отців Василіян Аргентини, висловлювалися щирі привітання та побажання на науковій ниві у возвеличуванні спадщини безсмертного Маркіяна *(ШАШКЕВИЧІЯНА. - ВІННІПЕҐ. 1963. - ЛИСТОПАД.- Ч.1. Р. І. - С. 30)*. У 1989 р. Інститут-заповідник випустив у світ «Бібліографічний покажчик Маркіяна Шашкевича», укладений Михайлом Марунчаком. Його завданням було охопити всеукраїнську бібліографію М. Шашкевича, зокрема внести до реєстру вклад, що його зробила українська діаспора в ділянці Шашкевичіани. Згаданий збірник був важливим джерелом для написання нашої статті і дав змогу виділити окремі праці отців Василіян щодо вивчення та популяризації духовної спадщини отця Маркіяна, які є важливим здобутком на сьогодні в галузі шашкевичезнавства.

На завершення хочемо додати, що працівники Львівської провінційної бібліотеки Отців Василіян при Свято-Онуфріївському монастирі продовжують ці давні традиції у популяризації спадщини отця Маркіяна, організовуючи виставки у бібліотеці, наукові семінари. Наукові здобутки у галузі Шашкевичезнавства є окремим особовим фондом бібліотеки і цього року, дякуючи завідувачу бібліотеки п. Олені Ковальській, яка звернулася з листом до о. Порфирія Підручного, ЧСВВ, про сприяння в організації тематичної виставки до 170-ї річниці смерті М. Шашкевича, ми незабаром отримали цінні видання із Риму для поповнення нашого тематичного фонду, серед яких є також кілька примірників періодичного видання «Шашкевичіяни». Експозиція виставки тривала протягом червня-жовтня 2013 року.

Тож вивчаймо творчість Маркіяна, черпаймо силу в його пророчих і невмирущих ідеях для збагачення нашого духовного світогляду, адже такі індивідуальності як Маркіян Шашкевич допомагають нації, людству краще збагнути себе, утверджують у читачів найсвятіші ідеали, живлять, наснажують енергією сучасні і прийдешні покоління.

Наталія БЕНЬКАЛОВИЧ,
працівник Львівської центральної провінційної бібліотеки Отців Василіян при Свято-Онуфріївському монастирі

Анна ВОЛОШИН,
член НСЖУ

У ДВК-40 вшанували блаженного о. Віталія Байрака, ЧСВВ

Блаженний Віталій Байрак народився 24 лютого 1907 р. в с. Швайківці на Тернопільщині. Навчався у Чортківській гімназії. У 1924 р. вступив до монастиря ОО. Василіян. У 1933 р. склав вічні обіти і був рукоположений на священика у Жовківському монастирі.

Отець Віталій провадив парафіяльне життя в церкві Пресвятого Серця Ісусового, був заступником ігумена, вів канцелярію. Став провідником Марійської Дружини та очолив Товариство Апостольства Молитви гідної смерті, проповідував у різних містах.

У червні 1941 р., за волею настоятелів, ієромонах Віталій Б айрак заступив замученого наприкінці першої більшовицької окупації ігумена Свято-Троїцького монастиря у Дрогобичі о. Северіяна Бараника. Отець Віталій став провідником тих же товариств, що й у Жовкві. Вірні поважали й любили цього привітного монаха не тільки за повчання та власний приклад, але й за талант вислухати, підтримати, дати духовну пораду.

Однак такі люди не могли залишатися поза увагою пильного ока НКВС, тож уже 17 вересня 1945 р. працівники Управління НКВС Дрогобицької області арештували о. Віталія Байрака (в миру – Володимира Байрака). Його звинуватили у тому, що, проживаючи на території, тимчасово окупованій німецькими військами, в 1941 р. брав участь у богослужінні в с. Туринка на могилі воїнів УГА, після чого виступив з антирадянською проповіддю, а також «написал статью клеветнического характера на партию большевиков, которая опубликована в антисоветском календаре «Миссионар» за 1942 год.». Рішенням військового трибуналу військ НКВС Дрогобицької області 13 листопада 1945 р. йому інкримінували статтю 54-10 КК УРСР та засудили до 8 років позбавлення волі з конфіскацією майна.

Свідок пан Василенко, котрий у 1946 р. намагався передати о. Віталію освячені пасхальні страви, розповідав, що о. Віталія дуже били і приносили до камери на простирадлі. Загинув о. Віталій Байрак від рук катів НКВС в Дрогобицькій тюрмі 16 травня 1946 р.

Поховали його на «Бригідках» у Дрогобичі. Але, на превеликий жаль, знайти могилу о. Віталія й до сьогодні не вдалося. Прокуратура Львівської області 14 серпня 1995 р. реабілітувала священика посмертно, а це значить, що звинувачення за ст.54-10 КК УРСР визнані помилковими і ієромонах Віталій Байрак є невинним.

Обряд беатифікації відбувся 27 червня 2001 року у Львові під час Святої Літургії у візантійському обряді, яку очолив папа Іван Павло II. Вірні з любов'ю, вдячністю й жалем згадують це славне ім'я.

Пам'ятають про о. Віталія і в Дрогобичі, зокрема, у тутешній виправній колонії №40. Там 18 вересня цього року на його честь відслужили Архиєрейську Службу Божу за участю єпископа Венедикта Алексійчука та Протоігумена Отців Василіян Пантелеймона Саламахи. У Богослужінні взяли участь понад 30 монахів-василіян, отець-капелан колонії Василь Гром, працівники ДВК-40 та засуджені. Єпископ Венедикт освятив меморіальну дошку пам'яті о. Віталія та Плащаницю. До речі, це вже друга така Літургія на честь Блаженного Байрака (перша відбулася 15 травня 2010 р.).

Згодом в актовій залі колонії відбувся семінар Отців Василіян, присвячений блаженному Віталію. Прозвучали дві доповіді: перша – «Репресії ченців Василіянського Чину. Доля Блаженного Віталія Байрака, ЧСВВ» (виголосив о. Полікарп Марцелюк, ЧСВВ); друга – «Історія Василіянського Чину в часи підпілля» (о. Володимир Палчинський, ЧСВВ). А відтак представники духовенства поспілкувалися із засудженими. Багато з останніх висповідалися і прийняли Святе Причастя.

Словом, колонійне духовне життя триває, а святий Віталій Байрак допомагає засудженим пережити їхні трагедії, молиться за всіх, хто там працює та тимчасово мешкає.

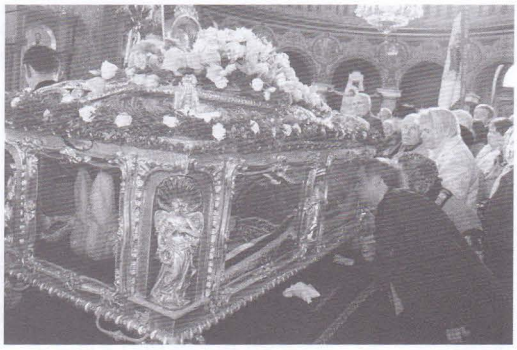

У Жовкві освячено новий престіл для мощей мученика Партенія

У неділю 29 вересня після свята Воздвиження Чесного Хреста Господнього у храмі Пресвятого Серця Христового в Жовкві вшановували мученика Партенія, покровителя міста.

Урочисте богослужіння очолив Преосвященний єпископ Михаїл Колтун, єпарх Сокальсько-Жовківський, який освятив ікону мученика Партенія та новий престіл, в якому перебуватиме саркофаг із мощами святого. З архиєреєм співслужили ієромонахи Чину Святого Василія Великого, які душпастирюють у Жовкві та інших монастирях, а також священики з сусідніх парафій.

Під час проповіді владика Михаїл закликав присутніх дорожити християнською вірою, яку нам передав мученик Партеній. *«Ми святкуємо покровителя нашого міста Жовкви святого мученика Пратенія, який на початках християнства засвідчив свою віру, щоби усі покоління мали приклад, як бути готовим до зустрічі з Христом, як бути готовим в житті свідчити свою віру. І ми цю віру з перших віків християнства приймаємо в особі мученика Партенія. Цією вірою ми не тільки спасаємося для вічності, але вона помагає нам жити на землі. Вона дає нам впевненості, запевнення Божої сили і його любові для того, щоб ми могли почувати себе в царстві його любові»*, – наголосив архипастир.

Перед «Символом Віри» о. Веніамин Чернега, ЧСВВ, настоятель храму та монастиря, з нагоди завершення Року Віри у парафії, провів чин відновлення хресних обітів.

Завершилася спільна молитва співом «величання» перед мощами святого, які були виставлені для почитання посеред храму. Відтак усі бажаючі могли приклонитися і помолитися перед саркофагом мученика Партенія.

***

Святий мученик Партеній жив у III столітті. За життя був римським воїном, проте через віру у Христа загинув мученицькою смертю. Його мощі понад тисячоліття зберігалися у римських катакомбах, згодом – у Відні. А 1784 року цісар Йосиф I дозволив перевезти святиню до Жовкви. З того часу мученик став покровителем цього міста.

Нині мощі святого зберігаються у місцевому храмі Пресвятого Серця Христового при монастирі отців-василіян.

Освячення Собору Погінської Богородиці

5-6 жовтня 2013 р. відбулась XVIII-та Міжнародна проща Вервиці у відпустовому Марійському місці Успенського монастиря Отців Василіян у с. Погоня (Тисменицький р-н., Івано-Франківська обл.).

Головною подією стало освячення Собору Погінської Богородиці, яке звершив митрополит Івано-Франківський Кир Володимир Війтишин у співслужінні Кир Василя Івасюка, адміністратора Коломийсько-Чернівецької єпархії, Кир Йосафата Говери, екзарха Луцького та Кир Ніла Лущака, єпископа-помічника Мукачівської єпархії.

Собор вражає своєю архітектурою. На кам'яному престолі, який водночас є церквою Цариці Вервиці, височить велична дерев'яна споруда, увінчана п'ятьма золотими куполами – Собор Погінської Богоматері. Зсередини дерев'яні стіни собору та панікадило, прикрашені найвідомішими іконами Пресвятої Богородиці з цілого світу, які пригадують вірним всюдиприсутність нашої Матері серед її дітей.

Темою молитовних чувань, у яких взяли участь близько двадцяти трьох тисяч прочан, була єдність усіх християн. Незважаючи на ранній осінній холод, Богородиця подарувала теплу сонячну погоду, ще раз переконуючи всіх вірян у своїй Материнській опіці.

Молитва до Матері Божої в с. Погоні

Згадай, о Мати Божа, Пресвята Діво Маріє, Царице Покутського краю, що коли наш король Данило Галицький благословив воєводу Романа на перемогу над татарами, ти перше чудо показала тут, у Погоні, своїм заступництвом і допомогла нашому народу здобути справедливу перемогу. Споглянь ласкавим оком на нашу країну, і будь нашою Посередницею і Покровителькою у свого Сина, нашого Господа Ісуса Христа. До тебе століттями прибігали всі наші батьки у страшних лихоліттях, і ти прийняла їх, не відмовляючи своєї допомоги. І ми, твої діти, приходимо сьогодні з поклоном до тебе, і просимо тебе: випроси нам ласку у Бога, захищай наш рідний край від усього злого, благослови наш народ, нашу молодь, захорони сиріт і старців. Розпалюй у наших душах щиру побожність, дай нашій Церкві добрих єпископів і священиків, благослови подружжя міцною любов'ю, щоб усі хвалили тебе, бо ти Покровителька нашого краю і України. Випроси нам усім ласки, щоб ми завжди були слухняні святій волі Божій, а тебе величали і любили як свою заступницю. Пануй над нами, о Мати наша і Царице, з Сином своїм Ісусом Христом. Прийми наші покірні мольби, покрий нас своїм покровом, охорони нас від злого і випроси нам любов до Бога. Амінь.

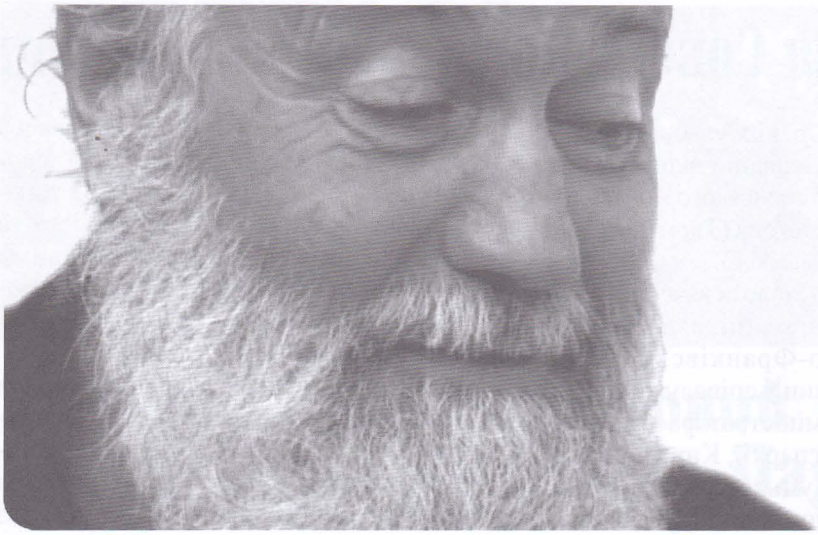

Наука старого монаха

Тарас і Оксана зустрілись на весіллі, куди вони були запрошені, і одразу закохались один в одного. Вони були ще зовсім молодими – Оксана два роки тому закінчила середню школу і працювала в бібліотеці, а Тарас відслужив в армії і влаштувався, за допомогою друзів, слюсарем в автосервіс у місті, куди він кожен день доїжджав приміським поїздом. Жили вони в сусідніх селах, але сталося так, що зустрілись тільки зараз на цьому весіллі.

Тарас одразу запримітив стрункy вродливу карооку дівчину, яка сміялася, розмовляючи зі своїми подругами. Він стояв і дивився на неї широко відкритими очима, не чуючи ні слів, з якими зверталися до нього, ні штовханів, які діставалися йому в натовпі. Вона одразу заполонила його серце. І Оксана вмить відчула своїм дівочим серденьком цей погляд високого гарного юнака, який, не відводячи очей, дивився на неї. Зустрівшись з ним поглядом, серце її забилось, а щоки залились рум'янцем. Цей юнак одразу зайняв те місце в її

серці, яке було приготоване тільки тому одному, про кого мріє кожна дівчина.

Оксана з нетерпінням чекала коли почнуться танці. Вона була впевнена, що він неодмінно запросить її. І коли заграла музика, дівчина вся в очікуванні напружилася. Повернувшись боком до того місця, де стояв Тарас, вона краєчком ока слідкувала за ним. Вона вже відмовила в танці двом чи трьом кавалерам і побачила, що юнак наближається до неї. «Дозвольте вас запросити», – звернувся до неї Тарас. Вони закружляли в танку, переповнені щастям зустрічі один з одним і того, що можуть бути так близько один від одного. Потім було ще декілька танців, після чого Тарас запропонував трохи пройтися. Ніч була тепла і насичена ароматами зелені і квітів. Вони говорили прості слова, які в таких випадках говорять хлопець з дівчиною, але їх мало хвилювало їх значення – вони насолоджувались блаженством бути один біля одного, відчувати присутність один одного кожною клітинкою свого тіла і кожним подихом своєї душі, почуттям, яке ні він, ні вона до цього ще не переживали. Вже зайнявся новий день і ранішні промені сонця залили землю, а щасливі юнаки ще не могли натішитися один одним.

Вони домовились зустрітись наступної суботи, і дні очікування на побачення видалися їм справжньою мукою. Тарас і Оксана рахували не години – хвилини до зустрічі. Вони були впевнені, що вже ніщо не розлучить їх. На цьому побаченні він вперше її поцілував, і вони освідчились в коханні.

Батьки хлопця і дівчини також, звичайно, помітили дивну переміну в їх поведінці. Не можна було не помітити того, що вони просто світилися щастям. Оксана перша розповіла про все матері і та, порадившись із батьком, попросила запросити хлопця до них додому. Напередодні його приходу Оксана якнайстаранніше наводила порядки в хаті, викликаючи цим приховані посмішки батька й матері. Та й Тарас з хвилюванням готувався до цієї зустрічі – придбав новий костюм, підстригся, купив квіти, шампанське і велику коробку шоколадних цукерок.

Коли батько дівчини з Тарасом залишились удвох, той спитав його:

– Ну, хлопче, любиш Оксану? Бачу, що любиш. Та й вона спить і тебе бачить. А тому немає про що багато говорити – засилай сватів. Тільки вважай, щоб все у вас було по-людськи.

Незабаром все було погоджено між батьками молодят, і почалися приготування до весілля. Вирішили, що жити вони будуть в селі Оксани, де, після смерті батьків її матері, пустувала хата. Треба було тільки перекрити дах, встановити опалення і зробити косметичний ремонт. За це взявся батько Тараса, який забезпечив матеріалами, а сам Тарас зі своїми друзями взявся до праці і незабаром будинок був як новий і все було готове до весілля, яке вирішили справити на початку осені.

Не можна було не милуватися молодими на весіллі. І численні запрошені гості від душі бажали молодим щастя, здоров'я і, звичайно, багато діточок…

…Вже проминула сніжна, але не дуже морозна зима і настала рання весна. Коли дерева вкрились молодою зеленню, Тарас і Оксана вирішили, що їй вже час іти у декретну відпустку і готуватись до пологів. Так і зробили. І тут, як на лихо, почав даватися взнаки початок світової економічної кризи. Тарас, який до цього непогано заробляв і був задоволений своєю роботою, раптом відчув, що становище його на роботі ставало дедалі непевнішим. Заробітки суттєво зменшились, працювали тільки 3–4, а то й 2 дні на тиждень. Нависла загроза цілковитого звільнення. Така нервова

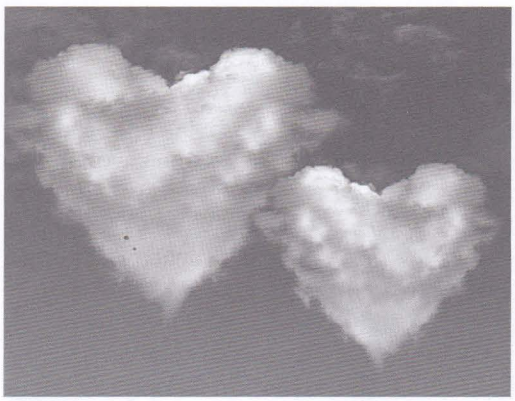

ситуація дуже негативно вплинула на Тараса, який побачив, що вже не може вповні забезпечити себе і вагітну дружину всім необхідним та утримувати будинок. Заощадження почали швидко танути. Батьки також не могли чимось суттєво допомогти, та й Тарас ніколи не погодився б на їхню допомогу. У його характері була присутня така риса як гордість. За інших обставин ця риса може і не проявлялася б так явно, але зараз Тарас не знаходив собі місця, усвідомлюючи свою безпорадність. Інші, більш помірковані і спокійні люди в таких ситуаціях просто скорочують видатки і більш–менш безпечно переживають тимчасові негаразди, але не таким був Тарас. Він хотів показати, що може зробити все, щоб його сім'я ні в чому собі не відмовляла. Ця нервовість почала передаватися і Оксані, що в її стані було неприпустимим, хоч Тарас і намагався триматися якомога спокійніше і бадьоріше.

Дитина – дівчинка народилася в червні. Пологи пройшли без ускладнень і незабаром відсвяткували Хрестини, назвавши дівчинку Марією. Але, якщо до народження дитини Тарас ще якось тримався, то після цього він став помітно дратівливішим і замкнутим. На велику біду цієї молодої і, ще донедавна, найщасливішої сім'ї, дружина Тараса також не була позбавлена цієї рудівної і, за певних обставин, згубної риси характеру – гордості. Тут, як то кажуть, найшла коса на камінь. Не в силі сидіти вдома Тарас і у вільні дні їздив до міста, сподіваючись знайти хоч якийсь підробіток. Повертався він злий і невдоволений собою. Щоб трохи заспокоїтись і розслабитись, він став прикладатися до чарки. І з часом все більше. Бачачи все це, Оксана і собі стала дратівливою і різкою. Спочатку своїм виглядом, а потім і словами вона почала виказувати чоловікові своє невдоволення. Тарас також за словом до кишені не ліз. І пішло–поїхало! Від докорів один одному справа перейшла до сварок. Тарас, уявляючи, що чекає його вдома, став пити ще більше. Не в змозі справитись зі своїми проблемами, він зривав злість на дружині, яка відповідала йому тим самим. От вже дійсно, від кохання до ненависті один крок! На запитання жінки, що він робить цілими днями в місті, він злісно відповів: «З коханками гуляю». І хоч це, звичайно, було не так, його слова спопеляли Оксану. Подружки, яким вона розповіла про все, взагалі порадили їй піти від нього. Та й друзі Тараса підливали масла у вогонь. Говорити про свої проблеми з батьками вони, знову ж таки через свою гордість, не хотіли. Питання про розлучення висіло у повітрі і було тільки справою часу.

Саме в такий час, коли Тарас поїхав до міста, а Оксана в розпачі роздумувала, що ж їй робити, до неї забігла сусідка і розповіла, що до їхнього села завітав старенький монах–місіонер, сповідає і навчає людей і порадила їй піти зі своєю бідою до нього за порадою. Оксана спочатку презирливо скривила губи: чим він може їй допомогти?! Але подумавши, вирішила, що нічого не станеться, якщо вона поговорить з ним. Зібравшись і поклавши дитину у возик, вона пішла до хати, де перебував місіонер. Біля хати стояло декілька літніх жінок. По-

бачивши її з дитиною, вони співчутливо розступились і провели до священика, який саме висповідав одну з жінок. Ввійшовши до кімнати, вона поглянула у вицвілі волошкові очі монаха, які дивились на неї лагідно і підбадьорливо і, раптом розридавшись, плутано, крізь сльози, вивільнила свою душу, розповівши йому все про своє нещасне заміжжя і про ту безвихідь, яка стояла перед нею. Вислухавши її і поставивши декілька запитань, місіонер погладив її по голові, взяв її руки в свої і сказав докірливо, але доброзичливо і співчутливо:

– О нерозумна жінко, ти своїми руками мало не зруйнувала те щастя, яке дав вам Господь Бог! Ти, жінка, маєш керувати всім, що відбувається в твоєму домі і твоїй сім'ї! Ти повинна створити таку атмосферу, коли в хаті панують мир, злагода і любов, той затишок, де твій чоловік і діти зможуть відпочити і набратись сил, відчуваючи твою любов і турботу. Ти повинна слідкувати, щоб твої домашні були ситі, чисто вдягнені і охайні. Ти повинна не відповідати роздратуванням на злість чоловіка, якщо йому щось не вдається у його справах, а оточити його своєю любов'ю, ласкою і розумінням, вміти вислухати і заспокоїти його, коли треба. Якщо можеш, дай йому пораду, але дуже обережно і тактовно, щоб він не зрозумів це як повчання, бо він себе вважає головним у сім'ї. Нехай він так і вважає, підтримуй його в цій думці, але насправді керувати всім вдома маєш ти, але робити це ти маєш мудро і без конфліктів, так, щоб твій чоловік завжди знав, що вдома його завжди чекає любов, ласка, розуміння і добра порада. Щаслива та сім'я, де жінка це усвідомлює і веде себе відповідно. А ти, хоч і розумієш душею, що ведеш себе не так, але через свій дурний гонор, чимшвидше спішиш занапастити Богом дане тобі сімейне вогнище. Оксана, хоч і розуміла правоту священика, мало не до крові кусала губи, бо

його слова колючками впивалися в її серце. Заперечити було нічим і вона, опустивши голову на груди, хустинкою витирала гіркі сльози. Тоді старий монах мовив до неї:

– Хочеш я навчу тебе, як налагодити ваше життя?

– Так, отче! – палко вигукнула Оксана.

– Тоді тобі доведеться викрутити свою гордість, помити нею підлогу і постелити біля порогу. Ти готова на це?

– Я спробую… – нерішуче сказала жінка.

– Пробувати можна, чи досить солі в зупі. Ти повинна беззастережно виконати все, що я тобі скажу.

– Я зроблю все, що скажете. – Цього разу її відповідь звучала твердо.

– А зробиш ти, доню, ось що…

Того вечора Тарас прийшов додому добряче напідпитку. Він вже був готовий до докорів дружини, а то й до сварки і, скинувши в прихожій черевики, пішов на кухню. На його здивування він побачив накритий стіл з вечерею, бо, з деякого часу, він брав собі їсти сам. Дружина ще поставила на стіл велике горнятко компоту і тихо пішла в кімнату до малої. Тарас з апетитом повечеряв, бо був дуже голодний і, ще трохи почекавши і зрозумівши, що програма на сьогодні вичерпана, пішов спати.

Зранку сильно боліла голова. Він пішов

у ванну, насилу помився і почистив зуби. Одягнувшись, він пішов на кухню чогось напитись, бо в горлі пересохло і, знову ж таки, на своє велике здивування, побачив накритий стіл і стограмову склянку, по вінця наповнену горілкою. Біля столу стояла дружина і з лагідним і навіть винуватим поглядом дивилась на нього:

– Сідай, Тарасе, випий, закуси.

Він сів і подумав, що в нього починається біла гарячка. «А може в неї дах поїхав?» – з острахом подумав він. Трохи повагавшись, він випив горілку і закусив квашеним огірком. А Оксана продовжувала, і голос її був глибокий і ніжний:

– Вибач мені, мій коханий Тарасе, я так завинила перед тобою! Замість того, щоб допомогти і підтримати тебе, я, як остання дурепа, дратувала і злила тебе! Прошу, пробач мені! Я обіцяю тобі, що вже більше ніколи нічим тебе не ображу, повір мені… Приходи чимшвидше додому, я буду тебе з нетерпінням чекати!

Тарас, з виряченими очима і відвислою щелепою, мовчки дивився на неї. Огірок застряг в нього десь між горлянкою і шлунком. У голові був повний хаос. З тим самим виглядом він сів в поїзд, де зустрів своїх товаришів. Глянувши на нього, один з них мовчки простягнув йому почату пляшку пива. Тарас глянув на неї і, так само мовчки, відвів його руку. Друзі переглянулись, але нічого не сказали. Цілий день він ходив сам не свій. Ввечері, перед поїздкою додому, друзі покликали його в привокзальний буфет, але він тільки махнув рукою.

Перед тим, як зайти до хати, він відчув, як серце його сильно закалатало. Скинувши черевики, він побачив, як до прихожої зайшла Оксана. Допомігши йому скинути куртку, вона всім тілом пригорнулася до нього. По її обличчю текли сльози і в Тараса також перехопило горло.

– Любий мій Тарасику, пробач мені, що я так вела себе. Ти переживав за нашу сім'ю, за мене, за дитину. Тобі дуже боліло, що ти не можеш дати нам всього, що хотів би, а я, бездушна, не підтримала тебе в цей час. Я тебе дуже люблю і каюся за ту свою поведінку. Давай більше ніколи не дорікати один одному. Я тобі обіцяю, що від нині ти знайдеш в мені тільки любов і підтримку.

Тепер вже і Тарас не міг стриматися – сльози бризнули в нього з очей і він почав говорити, що це його вина, що він був таким малодухом. І він перепрошував її, міцно, але ніжно стискаючи її в своїх обіймах. Як і тої першої ночі, коли вони зустрілися, вони знову з трепетом відчували близькість один одного; їх переповнювало кохання, але тепер це почуття було набагато глибше і ніжніше…

Декілька років по тому, той самий старенький монах-місіонер знову відвідав це село. Дізнавшись про це, Оксана миттю побігла до нього і привела до себе додому, розповідаючи по дорозі, яким чудесним способом, завдяки його порадам, вони знову зажили щасливим сімейним життям. По подвір'ю, весело сміючись, бігала Марічка, а вийшовши з дому, Тарас тримав за руку ще одну доньку Катрусю. У хаті сопів в ліжечку такий довгоочікуваний (особливо для Тараса) хлопчик Богдан. Разом з Оксаною, він цілував старому монахові руки і дякував за все, що він зробив для них. Після того, як Оксана щедро пригостила його, він, поблагословивши їх, сказав: «Любі мої дітоньки, дуже тішуся вами, але не мені ви повинні дякувати, а нашій Небесній Матінці, яка в такий чудесний спосіб покерувала вашою бідою». Потім він дістав з кишені продовгасту коробочку і вийняв з неї дві вервички. «Візьміть ці вервички і моліться на них щодня. Ця молитва допоможе вам подолати всі негаразди й труднощі, прожити праведне й побожне життя, виховати своїх дітей і заслужити на щасливу вічність».

Мученики за державність України

о. Мелетій БАТІГ ЧСВВ

На селі кожен осінній день від ранку до вечора заповнений цілоденною працею. Люди на полях, городах і в садах збирають останні врожаї земних плодів. Кожен день стає коротшим, а крім цього, осінні дощі не дають вчасно викопати картоплю, буряки, прибрати все біля хати, бо зима не за горами. А для дітей осінь колись була великою радістю, як співається у пісні:

Осінь, осінь – лист жовтіє.
Часом дощик дрібно сіє,
Діти бігають по полю,
Печуть собі бараболю!

Пригадую собі, як прийшовши зі школи, пообідавши, ми з сестричкою спішили на поле, де копали на городах люди бараболю, а недалеко пастухи пасли худобу. Восени худобина пасеться на одному місці, не бігає так, як це буває жарким літом, коли сонце пече і оводи кусають.

Ми, як побачили на пасовиську дим від вогню, так мерщій бігли до гурту пастухів. Саме на цей час розгорявся вогонь червоним полум'ям, господарем якого був дядько Мар'ян.

Збоку лежали назбирані дрова, а також картопля приготована для печення.

– Дядьку Мар'яне, ось ми ще принесли картоплі, – радісні діти клали до купки свою картоплю.

А в цей час з півночі появились журавлі, які летіли ключем і сумно курликали: – Кру, кру, кру…

Мар'ян став на повний зріст, розправив свої вуса і вдивлявся в голубе небо.

– Ось послухайте, як сумно вони курличуть, покидаючи рідний край, а навесні знову, але вже веселі, будуть повертатися назад до своїх домівок.

Через деякий час летів другий ключ, немов би наздоганяв перший. І тут діти почали розпитувати про життя цих журавлів.

– Кажуть, що вони живуть на болотистих місцях Полісся, прилітають туди навесні, а восени відлітають на зиму до теплих країв аж у Африку. Тож побажайте їм щасливої дороги, нехай Господь Бог провадить їх, щоб вони всі знову навесні повернулися до нас.

Коли прогоріли дрова дядько Мар'ян розгорнув жар, розклавши бараболю, і тоді загорнув її у жар, поклавши дрова на вогонь. Недовго прийшлось чекати, як картопля була готова. Хлопці й дівчата витягували бараболю, чистили і з апетитом смакували. Від них не відставав дядько Мар'ян, витягав паличкою печену бараболю, співаючи свою стрілецьку пісню своїм тремтячим тужливим голосом:

«Видиш брате мій, товаришу мій,
Відлітають сірим шнурком журавлі в вирій,
Кличуть: Кру! Кру! Кру! В чужині умру!
Поки море перелечу, крилонька зітру!
Крилонька зітру! Кру! Кру! Кру! Кру! Кру!»

– Чому цю пісню Ви з таким смутком співаєте? – запитував хлопець, що сидів поруч з Мар'яном.

– У цій пісні скривається доля визвольних змагань наших стрільців, які боролись за Україну.

– То розкажіть нам щось про Україну? – знову просив цей же хлопець.

– Що вам розказувати? України, як не було, так і немає, чогось не заслужили ми собі в Бога жити вільно на своїй землі. Можливо Господь змилується над вами і дасть вам шанс здобути незалежність, бо нам не судилося, хоч багато наших братів віддали своє життя за її волю, – говорив Мар'ян, як щось не зрозуміле з історії дітям.

– Розказуйте, розказуйте, а ми будемо слухати вас…

– О, це було ще за австрійських часів. Війна клекотіла по всьому світі. А мені як минуло вісімнадцять років, то нас вдома повідомили, щоб я йшов до війська. Вдома всі засумували, бо я другим йду на війну. Старший брат Андрій зголосився до Січових Стрільців і перебував на той час у Російському полоні, до якого він попав під час боїв за Лисоню, що біля Бережан, а ми ніяких відомостей від нього не мали. Звичайно, найбільше мати затужила, два дні нічого не їла, а мені хоч би що. Якось, навіть, був задоволений, що я вже дорослий і буду гвера носити та стрілятиму, не був свідомий цього, що таке війна, як кажуть, з дитячого розуму ще не вийшов.

У неділю всі, хто мав вісімнадцять чи дев'ятнадцять років, були у церкві. За нас молилося ціле село, а отець Службу Божу

служив за щасливе наше повернення. Всі рекрути сповідалися і причащалися. Все це відбувалося зворушливо, всі втирали сльози на очах, а матері ридали, схлипували, щоб не виявити свого плачу.

У понеділок нас проводжало все село: старі й малі, родичі й чужі. То такий плач був, що чути було аж за село, а ми йшли та ще й співали рекрутські й стрілецькі пісні.

Перед обідом ми прийшли до повітової лікарні в Яворові. Кожного провіряли, яке у кого здоров'я. Після медичної перевірки зачитали список. Всіх признали здатними до служби в цісарському війську. Звідси нас повели на залізничний двірець, а на ранок ми вже були у самбірських касарнях.

Тут почалась для нас муштра. Кожен день військові вправи, які відбувалися з ранку до обіду. А після обіду ми працювали. Були якраз жнива, і нас розподілили до господарів по селах, бо здібні до війська мужчини були на фронтах. Літо було тепле, і ми кожен день їздили з Самбора до с. Дубрівки, і там працювали на полях до самого вечора. Відпочивали тільки в неділю, йшли всі до церкви на Службу Божу, займаючи цілу праву половину. У Самборі здавна було заведено, що у церкві замість хору співають всі люди. Коли почуєш такий спів, то здається, що душа під небесами.

Тільки літо минуло, нас всіх направляють в Альпи на італійський фронт.

Ми ще молоді не можемо зрозуміти, що нас чекає у цих найвищих європейських горах. Майже цілий місяць нас тримали в австрійській столиці. З першого дня на мене Відень справив неабияке враження. Великі будинки, викладені з чорного каменю вулиці, ріка Дунай. Ми ходили дивитись на цісарський палац, парламент, заходили на Службу Божу до катедри Святого Стефана, де почули найкращий світової слави орган, потім дивилися на високі вежі, яких тут дуже багато, і дивно нам було, як то все будували. А на другу неділю ходили до нашої української церкви Святої Варвари, де для нас відправляли Службу Божу.

У скорому часі з Відня нас направили в Альпійські гори, які дуже мене здивували. Через гори з давніх здавен також проходять дороги: з одного боку високі скали, що сягають попід небеса, а з другого – така пропасть, що страшно вниз поглянути. У горах навіть влітку на вершинах сніг лежить. Як не дивно, але на цей час тут одні вояки воювали, а інші працювали, будували дороги, що пов'язували Австрію з Італією. Нас на початку направили на розбудову доріг. Ми розширяли стару дорогу і часто приходилося підривати скали, а потім рівняти. Це дуже важка робота. Тут було багато наших хлопців з Галичини, а крім нас, були чехи, словаки, поляки, австрійці та вояки з інших народів. А мені довелося бути разом з чехами й австрійцями з Тіролю. Між ними була велика повага один до одного, і нас, українців, поважали. Найбільше дошкуляли нам морози. Настала зима, почалися морози, а тут ще висота, я простудився, як потім виявилося, що на довго. Через деякий час нас поміняли і відправили на фронт. Там було набагато тепліше, фронт між австрійцями й італійцями проходив у низині по річці П'ява, яка переходила то в одні, то в другі руки. Кожен день ревуть гармати, то одні, то другі наступають, смерть, каліцтво, справжнє пекло. До останніх днів австрійської імперії точилися бої. І раптом чуємо: війна закінчилась, а хто переміг – не знаємо. Австрія розпалася і вже не існує. Генерали помирилися. І чого то їм Господь Бог не дав розуму, щоб це зробити з самого початку. Треба було стільки людей вбити, покалічити, щоб потім примиритися і все розтратити? І хто б міг подумати, що війна між народами так раптом закінчиться. Одного дня воювали, а на другий всі покидали фронт і направля-

лися до своїх країв.

Чехи, мадяри, хорвати, словаки ще до закінчення війни відмовлялись воювати. А ми з тірольцями до останніх днів трималися окопів і боронили Австрію.

Тоді, коли війна закінчилася, нам сказали австрійські генерали:

– Їдьте до свого краю і здобувайте для себе Україну. Дякуємо вам за чесне служіння. Нехай вам Бог допомагає.

Велика радість, а з іншого боку тривога огортала наші серця. Радість, бо повертатися додому. Тривога, бо їдемо додому зі зброєю, щоб знову воювати, але вже за Україну.

Ми їхали додому разом з поляками і між нами ще не було ворожнечі. Коли ми прибули до Перемишля, то поляки вступали до легіонів польського війська, а ми створили Галицьку армію, і тепер вели бої з ними за кожне своє місто, село. Вони були більш зорганізовані і мали велику допомогу від західних країн, а ми залишилися з тим, що з собою взяли і з тим, що залишилось від австрійців.

Понад дев'ять місяців боронили свій рідний край. Часто навіть під час боїв зустрічались з тими, з ким разом були на фронтах, коли воювали за Австрію, а тепер стали ворогами. По різному це сприймали, залежно від своєї людяності, колишні друзі, а теперішні противники, які опинилися по той бік барикад.

У липні дев'ятнадцятого року ми залишили рідну Галичину і, перейшовши річку Збруч, вступили на територію Східного Поділля. Спочатку ми мали добрі успіхи, навіть увійшли у Київ, але потім нас почали тиснути наші противники з різних сторін: на заході стояло польське військо, на сході й півночі – більшовики, з півдня наступали денікінські полчища та й румуни не спали, а всередині бушував тиф з невідомих причин.

Була дощова холодна осінь, кожен день дощі, а на Поділлі чорнозем. Пройдеш кілометр такої дороги, і черевиків немає, підошви залишаються у болоті, верх розлізається на очах. Вересень був холодний, а жовтень тим більше. Вже в половині жовтня почало навіть сніжити. Нас зі всіх сторін тиснули, і наше кільце зменшувалось. Щоб згрупуватись, нам утруднювало грузьке, глейкувате болото. Почались нічні приморозки. А в нас почалась по всіх обозах епідемія плямистого тифу. Пожовкле листя падало на землю, і наші вояки, як ті листочки з дерев падали й помирали. Кожного дня походи. Відступали від Козятина аж до Жмеринки, а звідси на Бар, де знаходився великий наш шпиталь.

Велися тяжкі бої до останніх сил. Як могли, ми боролись за українську державність. У цьому допомагали нам місцеві жителі не тільки продуктами і кормом для коней, але також одежею. Російські більшовицькі

війська натискали з великою силою. Бої розгорталися щораз більше. Наш набагато сильніший ворог не припиняв свого наступу, ціллю якого було повне знищення нашого стрілецтва. Ми опинилися у вкрай важких обставинах: ні одежі відповідної, ні взуття, а тут ще й голод дошкуляє. Чорні осінні хмари закрили все небо. Почав падати густий холодний дощ, а з половини жовтня падав мокрий сніг. Грілись кожухами, у яких було повно вошей, які швидко розмножувалися і найбільше розносили тиф. Дощі не переставали. Почалися жнива страшної смерті для нашого стрілецтва. Кожен день наших вояків не десятками, а сотнями пожирав плямистий тиф.

А з півдня таким самим способом наступала зловісна російська армія Денікіна, яка також «визволяла» Україну від українців. Всі простягали свої кігті, щоб якнайскоріше захопити наш край, а нас винищити. Надія була тільки на Господа Бога. Йшла боротьба за кожний клаптик землі на життя і смерть по всьому фронті. Дякуючи Богові, ми мали добрих священиків, які нас підтримували духовно, та вони не могли чимось нам зарадити у відвернені пошесті тифу.

Пам'ятаю, як я заснув під час короткого відпочинку. У сні бачу покійну бабусю і матір свою, які стоять наді мною і моляться. Я запитую їх:

– Що нового там у вас?

А вони мені відповідають:

– Ми прийшли провідати тебе, – і на цьому я пробудився, перехрестився і почав молитись. Думаю собі:

– Щось недобре буде зі мною, коли мені покійна бабуся приснилася. Але що може бути страшнішого від смерті? Замість цього, щоб відпочивати, пішов я до духовного отця, а він мені каже, щоб я не звертав уваги на сни, та через хвилину тихенько мені говорить:

– Мати душею відчуває твоє лихо, а бабуся покійна, я думаю, усе знає. Як бабуся так і мама моляться за тебе. І ти проси Бога, щоб не захворів на тиф. Ти маєш добрих заступників не тільки вдома, а навіть на небі. Дякуй Богові за це.

Я попросив, щоб отець мене висповідав, після чого мені стало набагато легше, і я пішов знову до окопів.

Ревуть гармати, стрекочуть машинові кріси, свистять кулі, розриваються гранати і снаряди і все це у наш бік. А дощ зі снігом падає, і я промокаю до нитки. Кидає мене в дрож, але я виконую свій обов'язок у цьому невеликому окопі з крісом, направляю його на ворога і очікую свого кінця, закривши очі мені привиджується батько і мати. Мені здається, що я в дома тож розмовляю з ними. Спочатку це сон, а потім падаю на землю, кріс біля мене. Не знаю скільки я лежав, весь мокрий на холодній сирій землі в окопі. Приходять санітари кладуть мене на ноші і несуть до підводи і кладуть мене біля хворих і везуть нас, як дрова, болотами чорноземної глейки, а дощ не перестає падати, колеса грузнуть, коні ледве тягнуть, а нас немає чим прикрити від холодного дощу. Отак нас везли живих разом з напівмертвими до Жмеринки. Недалеко від Жмеринки нам сказали, щоб везти нас до Бару, бо станція Жмеринки, де перебували хворі вояки була переповнена. На той час у Бару була повітова лічниця, де лікувались сотні наших вояків. Хоч день був короткий, та для нас час тягнувся мов цілий вік, а коли настала ніч, то ще прикріше ставало на душі. Після короткого перепочинку знову нас везуть, але вже виїхали на гостинець, на камінну дорогу, коням було легше тягнути вози, а нам страшно боляче. Здається, що все всередині відривається. На другий день ми приїхали до Бару. На щастя, я був ще живий, то дали у лічниці нам теплої гербати і кусочок хліба, а тих, хто був мертвий відвезли на цвинтар, де лежали мертві тіла вояків, які очіку-

вали свого захоронення. Поруч копали яму для нової братської могили

Хоронили наших вояків під вечір цього ж дня у новій братській могилі. На деякий час випогодилось не падав дощ. Похорон відправляв отець-василіянин Йосиф Лучинський. Під керівництвом санітарів після Служби Божої і похорону, мертвих вояків клали у яму без трун, без покривал, отець Йосиф виголосив промову, нагадав:

– Смерть кожної людини є великою таємницею, а тим більше смерть наших жовнірів, які стали мучениками за незалежність, за державність України. Така Божа воля, і нічого сьогодні ми не годні зарадити. Святий Тертуліан говорив: «Кров мучеників за Христову віру стала насінням нових християн». Так само мученицька смерть наших вояків стане посівом для зросту нових борців за волю України. Ми програємо не тому, що ми не вміємо боронитись, що не маємо гарту й відваги, не тому, що залишилися без набоїв, без харчів, без одежі і взуття, а тому, що нас мало. Так само мало є вояків в Українській Народній Армії, але ви засвідчили перед Богом і світом, що ми є, і прийде час, що мрії наші з Божою допомогою стануть дійсністю. Милі браття, ще вчора ви були свідками, як ревіли гармати, як свистіли кулі над вашими буйними головами, як розривались снаряди, а сьогодні ваші тіла приймає українська земля, ніхто не плаче над вами, не грають дзвони, не співають вам жалобних пісень, а ваші матері, батьки, родичі й не знають, що вам співають «Вічная пам'ять!» Не одній гіркої долі матері, рідним, чи коханій дівчині у снах будуть виднітися ваші усмішки на устах, розвіяні вітром кучері, хустини, якими ви махали, прощаючись з ними.

Господи Боже наш, прийми душі наших вояків, бо *«ніхто не спроможний любити більше, ніж тоді, коли він за своїх друзів своє життя віддає». (Ів. 15, 13)*. А ви, ставши перед Господом Богом милосердним, пожалійтеся на нашу нещасну долю і благайте Його Святого, щоб змилосердився над нами, зглянувся на наші муки й страждання і дав нам довгождану вимріяну волю…»

Залишали вояки цвинтар, а о. Йосиф, незважаючи на важку втому, з цвинтаря пішов відвідати ще хворих у лічниці, яка була повністю заповнена нашими вояками. Я лежав на коридорі й весь дрижав від холоду. Отець до кожного підходив, і хто бажав сповіді, сповідав. До мене також підійшов, і я сповідався, і знову розказував про сон перед боєм, а потім кажу йому:

– Якщо я помру, ось моя адреса, як повернетеся до наших країв, сповістіть мою родину.

– Добре, мій сину! Я попрошу коменданта, щоб вас забрали з коридору, бо ночами дуже холодно.

Ще цього вечора з трьома вояками мене перевезли до однієї хати, де проживала мати, яка під час війни втратила чоловіка й сина у наших Карпатах. До нас вона відносилася з великим почуттям, як до рідних синів, готувала нам сніданки, обіди й вечерю, а під вечір приходив лікар. Він не міг нам у чомусь зарадити. Ліків не було, тільки міг давати поради так, як колись лікувались люди народним способом, переважно травами, не знаючи медицини. У нас не було дезінфекційних середників, не було білизни, не було ковдр і накриття. Хворі не відчували

теплого слова своїх рідних, як це могло бути вдома. Тільки тужлива пісня журавлина приходила на думку: «…Кру! Кру! Кру! В чужині умру…» Стогін і марево, а відтак, що раз тихше, тихше цей стогін і останній видох… А далі подорож на цвинтар, де в останнє заспівають побратими «Вічная пам'ять!», відпроваджуючи нас у вічність нашого буття. І все це повторюється, а волі, як не було, так і немає, і не знаємо, коли справжня ця воля буде. Кожен день хтось помирав у Барській лічниці, чи по хатах, де також лежали хворі вояки, і їх підводи відвозили на цвинтар до братської могили, клали на сиру землю, щоб через деякий час знову захоронити їх разом у цій же братській могилі.

Незважаючи на тиф, який бушував у нашому війську, почались у половині листопада жорстокі бої за Жмеринку. Падав мокрий сніг навперебій з дощем. До лічниць не переставали підвозити хворих. Хворі у Бару також були в небезпеці. У Браїлові більшовицька кіннота наскоком уночі порубала всіх хворих, яких залишили стрільці, відступаючи до Жмеринки.

Не краще становище для хворих вояків було в Бару. Частина вояків з Бару попрямували на південь до Одеси, а друга частина увійшла до складу Української Народної Армії. Хворі попали до рук більшовиків. Їх обідрали, все в них забрали, а тих, які виздоровіли і могли ходити, забрали як полонених.

Мені з Божою допомогою пощастило, що я не був у лічниці, а на квартирі. То коли я навесні був вже менш-більш здоровий, вирішив йти пішки додому.

Мені пропонували там залишитись, але я стільки пережив, що не хотів вже нічого, тільки скоріше добратися додому, де на мене чекали батько, мати й сестри. Більше місяця ми троє добирались до своїх домівок. А брат старший так і не повернувся. Не відомо, де його застала смерть: в окопах, в лічниці від тифу, чи розстріл в таборах на Соловках, чи в іншому місці. Де його могила, так і не знаю.

Як не дивно, 30 серпня 1919 року ми вступили до Києва, вибивши звідси більшовиків та не могли закріпити своєї перемоги з відомих причин; а через місяць-два плямистий тиф вже десяткував наші сили й виводив цілі наші сотні з бойового стану. Кажуть, що не обійшлось тут і без наших ворогів, які таким способом хотіли позбутись нас у такий особливий спосіб.

Більшовики незабаром зруйнували наші могили, повикидали з них хрести і зрівняли їх з землею, щоб і сліду не залишилось за нами.

Ось так пройшла моя служба на фронтах за мачуху Австрію і за неньку Україну, де я побував. Але дякую Богові, що нікого не вбив, не скривдив, а головне – вижив у це страшне лихоліття й повернувся додому. А своїх друзів, з якими я воював, пам'ятаю, як би це було сьогодні. Дякую Богові, що в таких важких обставинах, де кожен день дивився в очі своєї смерті, Він не залишив мене, а я не зневірився, а навпаки ще більше повірив у Його велику силу. Бо це свята правда, що без Бога ні до порога. Тож дякую Йому Святому за все. Хотів би ще колись поїхати до Бару помолитися та й вклонитися нашим героям-мученикам, які там спочивають у братській могилі…, – закінчував свою довгу розповідь дядько Мар'ян, дітям на пасовиську біля вогню, який вже догорав, а діти смакували печену бараболю, уважно слухаючи свого бесідника, а потім ще їм заспівав стрілецьку пісню «Повіяв вітер степовий…».

Дорогий брате (сестро), любий читачу, коли прочитаєш це оповіданнячко, не забудь помолитися у листопадові дні за душі тих людей, які по своїй чи не по своїй волі віддали життя своє за нашу Батьківщину і спочивають в безіменних могилах України і поза нею.

Із збірки поезій
Уляни Стецiв-Тимчук

"Просто з серця"

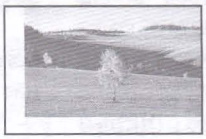

Христос Любов

Христос – Любов. І це відома фраза.
Так фраз багато знають навкруги.
А віри мало, гордості багато,
Зерно гірчичне правди й чистоти.

Христос – Любов. Сказали і забули
І повернулись в вирій суєти.
Христос – у церкві. Вдома – сварки й хули,
І бог Мамона – батько пустоти.
Христос – Любов. Щодня. Щохвилі. Всюди.
Христос – Любов. Для кожного. Для всіх.

Терпить за нас і вірно-вірно любить...
Спокутував наш уселенський гріх.

Христос – Любов! Це не слова красиві
І не підстава голослівних фраз.
Спасибі, Христе, від дітей спасибі
За те, що любиш! Безкорисно. Нас.

Зціли любов

Зціли любов, що добрела до краю,
Врятуй сльозою душу від пітьми.
Благослови Рукою, я благаю.
І Батьківським теплом благослови.

Нехай довкола сотні мусять вмерти,
Нехай вирує сміх і суєта.
Не дай із серця Твоє Слово стерти,
Вдягни у шати святості уста.

Рятуй з біди! Бо лев довкола злючий...
Рятуй любов'ю, світлом молитов.
Бо Ти – Святий.
Ти – Вічний.
Всемогучий.
Зціли мене.
Зціли мою любов.

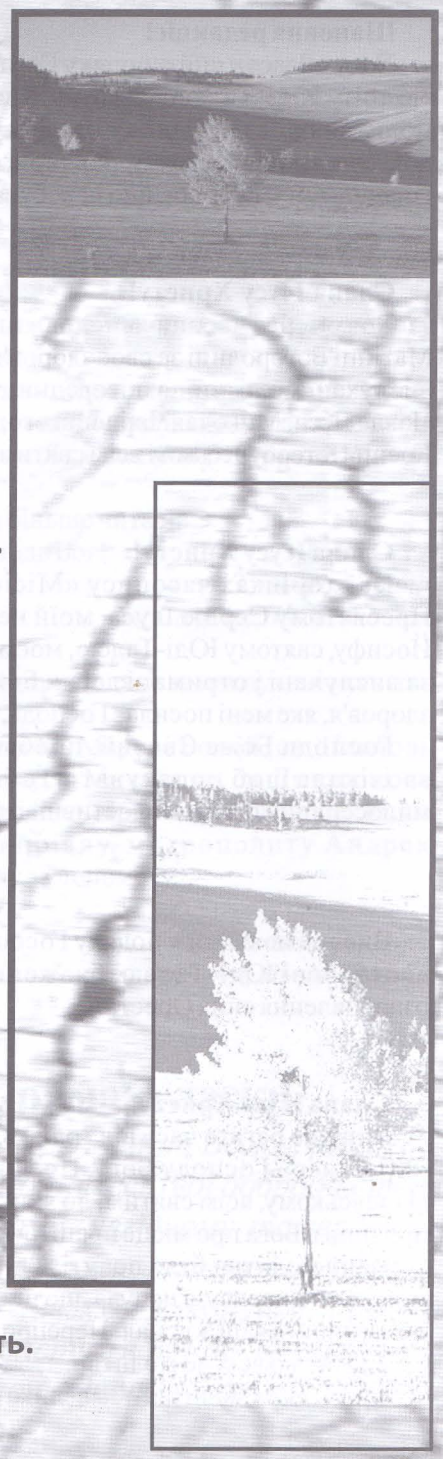

Печаль - в очах

Печаль – в очах. В душі – тривога.
На серці – камінь. Так пече...
Я образила. Образила – Бога!
Здається, кров у жилах не тече.

Здається, вмовкне серце, як згадаю.
І людський осуд – як тяжкі хрести.
Та люди що... Лиш грішні, що вмирають.
А Бог? Мій Боже, я молю, прости!

Шановна редакціє!

Хочу скласти щиру подяку Господеві нашому Ісусу Христу, Пречистій Діві Марії, святому Юді-Тадею, святому Антонію Падевському та всім святим за вислухані молитви і постійну опіку над моєю родиною, і хочу попросити вибачення, що так довго не знаходила часу, щоб подякувати як обіцяла. Від усього серця ще раз дякую Господу Богу, що постійно перебуває з нами.

Ольга, с. Корчин,
Радехівський р-н, Львівська обл.

Слава Ісусу Христу!

Хочу через часопис висловити свою найщирішу подяку нашому Господу Богу, Матінці Богородиці за своє здоров'я і здоров'я своєї мами та за усі незліченні ласки, за вислухані молитви, за посередництво св. Тадея-Юди, св. Пантелеймона, блаж. Івана Павла II, св. Миколая Чарнецького, св. Миколая, св. Петра і Февронії, св. Кипріяна, св. Ксенії Петербургської і всім святим.

Надія,
м. Львів

Слава Ісусу Христу!

На сторінках часопису «Місіонар» складаю щиру подяку Господеві Богові, Пресвятому Серцю Ісуса, моїй небесні й Матінці Божій, Пресвятій Діві Марії, св. Йосифу, святому Юді-Тадею, моєму покровителю, Ангелу-Хоронителю і всім святим за вислухані і отримані ласки Божі. Щиро дякую їм за те, що отримала роботу, за здоров'я, яке мені посилає Господь, за Його опіку, захист і допомогу.

Господи Боже Святий, пробач всі мої провини і пробач і за те, що так довго зволікала щоб подякувати Тобі за все. Я знаю, що Ти мені пробачиш, бо Ти милосердний багатомилостивий і довготерпеливий Господь Бог мій.

Марія,
м. Червоноград, Львівська обл

Висловлюю щиру подяку Господу Богу в Тройці Єдиному, Пресвятій Богородиці, апостолові Юді-Тадею, блаженному священномученикові Петрові Вергуну за оздоровлення сина Ореста.

Дрималовський Зеновій,
с. Суховоля, Городоцький р-н, Львівська обл.

Слава Ісусу Христу!

Минуло багато часу від тоді, коли я пообіцяла скласти щиру подяку через журнал «Місіонар» Господу Богу, Пречистій Діві Марії, св. ап. Юді-Тадею, св. Антонію Падевському, всім святим, до яких звертаюся щоденно у своїх молитвах. Ми з сином просили в Бога про місце праці для нього.

Наші молитви були почуті. Син одержав роботу в день свята св. Юди-Тадея. Коли ми пішли в церкву, я почула, що це за день, з радості я не знала, як дякувати. Пообіцяла, що напишу в ваш журнал. Перепрошую, що так довго не виконувала обіцянки.

Закликаю всіх до молитви.

Віра і щира молитва – то велика сила!

Ірина,
м. Львів

Слава Ісусу Христу!

На сторінках Вашого часопису висловлюю щиру подяку Господу Богу, Його безмежному милосердю, Пресвятому Серцю Ісуса, Непорочному Серцю Марії, а також всім святим, а особливо св. Антонію, св. Юді-Тадею, св. Венедикту за випрошені для нас ласки. Щиро вдячна за вислухані молитви, за ласку вступу до ВНЗ моєї дочки. Дякую за опіку наді мною і моєю родиною.

Ісусику, я уповаю на Тебе!

Читачка часопису «Місіонар»

Шановна редакціє, через ваш журнал хочу скласти величезну подяку Господу Богу, Пресвятій Богородиці, Ісусу, св. Тадею і всім святим.

В тяжкий період мого життя завдяки молитві, я змогла подолати недугу. І завжди звертаюся до святих з молитвою, яка дарує душевний спокій і надає сил. Завжди величатиму Слово Боже і другим раджу молитись. Як каже моя бабуся: «Молитва залізо ломить».

Бажаю Вашому часопису процвітання і якомога більше читачів.

Всього Вам найліпшого. Нехай буде з Вами Господь Бог!

З повагою Ірина,
м. Самбір, Львівська обл.

Шановна редакціє часопису «Місіонар»!

На сторінках вашого журналу хочу висловити щиру подяку за вислухані молитви щодо успішного працевлаштування сина.

Дякую Господеві Ісусу Христу, Святому Духові, Матері Божій, св. Павлові, ангелам-хоронителям, св. Юді-Тадеєві, св. Миколаю, св. Михайлові, св. Дмитрові, св. Василію, св. Антонію, св. Стефанові, св. Йосифові, св. Іванові, св. Шарбелю, св. Філомені, св. Отцю Піо, св. Андрієві, св. Кипріяну, митрополиту Андрею Шептицькому, св. арх. Гавриїлові, св. Пантелеймону за допомогу.

З повагою

Павло, смт. Жвирка,
Сокальський р-н, Львівська обл.

Молитва подяки за отримані ласки

Господи Святий, Отче Всемогутній, Предвічний Боже, від Тебе походить всякий дар і всяке добро! Дякую Тобі за всі Твої добродійства, яких так багато подарував Ти мені, грішному і негідному, та сердечно молюся до Тебе: так, як тепер Ти милостиво вислухав мої молитви і виявив до мене Свою доброту, так і назавжди виконуй мої добрі прохання і виявляй через мене велику милість Твою. Бо Ти щедрий і чоловіколюбний Бог є, і я Тобі славу возсилаю, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

КРОСВОРД «СВЯТІ ЛИСТОПАДА»

По горизонталі: 5. Розпалася доба шалена – і відновилася Вселенна, бо незнищенний Божий план. Подячну пісню ми співаєм, з святої жертви виростає нове суцвіття християн – назва хорового твору «Блаженний …». 6. Душа, уквітчана любов'ю, готова все на жертву стати. Всеціла, повна злуки з Богом – це була наша Йосафата – автор вірша Емілія …, СНДМ. 11. Учнем розбита Лієва гордість, писана кров'ю мужності … . 13. Охоронець людей. 14. Божа … є для спасіння конечно потрібна. 15. Засіяла в Жужелі …, діло рук Небесного Отця. Доброти і радості криниця напоїла спрагнені серця. 18. Святе Письмо. 19. Служив ти Богу і своїх вірних ділом і словом ти научав, як добрий … своїм приміром всіх неустанно ти просвічав.

По вертикалі: 1. Духовний заклад. 2. Любов'ю вічною земля і небо поєднались, Вседобрий Бог підніс людину до висот. Ми божими дітьми, наслідниками царства стались, в Христі Ісусі ми співаєм завжди: з нами …! 3. Дар найкращий, дар чудесний, днесь на нас паде росою, входить в серця … небесний – найсвятіший Дух спокою. 4. Композитор, автор пісень «Місто Солунське», «Вишні хори» – отець Йосиф … . 7. Поспішай нам все на …, світлий духу правди, заступай нас, тебе просим, в день і вночі завжди. 8. Словесно-музичний твір, призначений для співу. 9. … Мелетій Лончина – автор пісень «Сил небесних», «О Йосафате». 10. Бачиш, як ворог душ наших так страшної злоби неустанно, як … лютий, глядить нашої згуби. 12. Димитрій – мученик мироточивий, собор архистратига Михаїла, Кунцевича душа у … злетіла. Скажіть, чи листопад не є щасливий? 16. Архистратиже, під провід твій за волю Божу готові йдем, за волю Божу йдемо в … і наші серця в жертву несем. 17. Архистратиже, не страшить нас ворогів пекла чорная тьма, веди нас сміло у кожний … – Ти нам побіда в бою одна.

Відповіді на кросворд «МОЛИТВА ТА ПІСНЯ», опублікований у числі за жовтень 2013 року:

1.Правда. 2.Крехів. 3.Покров. 4.Поклін. 5.Світ. 6.Кров. 7.Ідеал. 8.Вінок. 9.Марія. 10.Колос. 11.Вінець. 12.Віра. 13.Кінець. 14.Родина. 15.Сніг. 16.Знання.

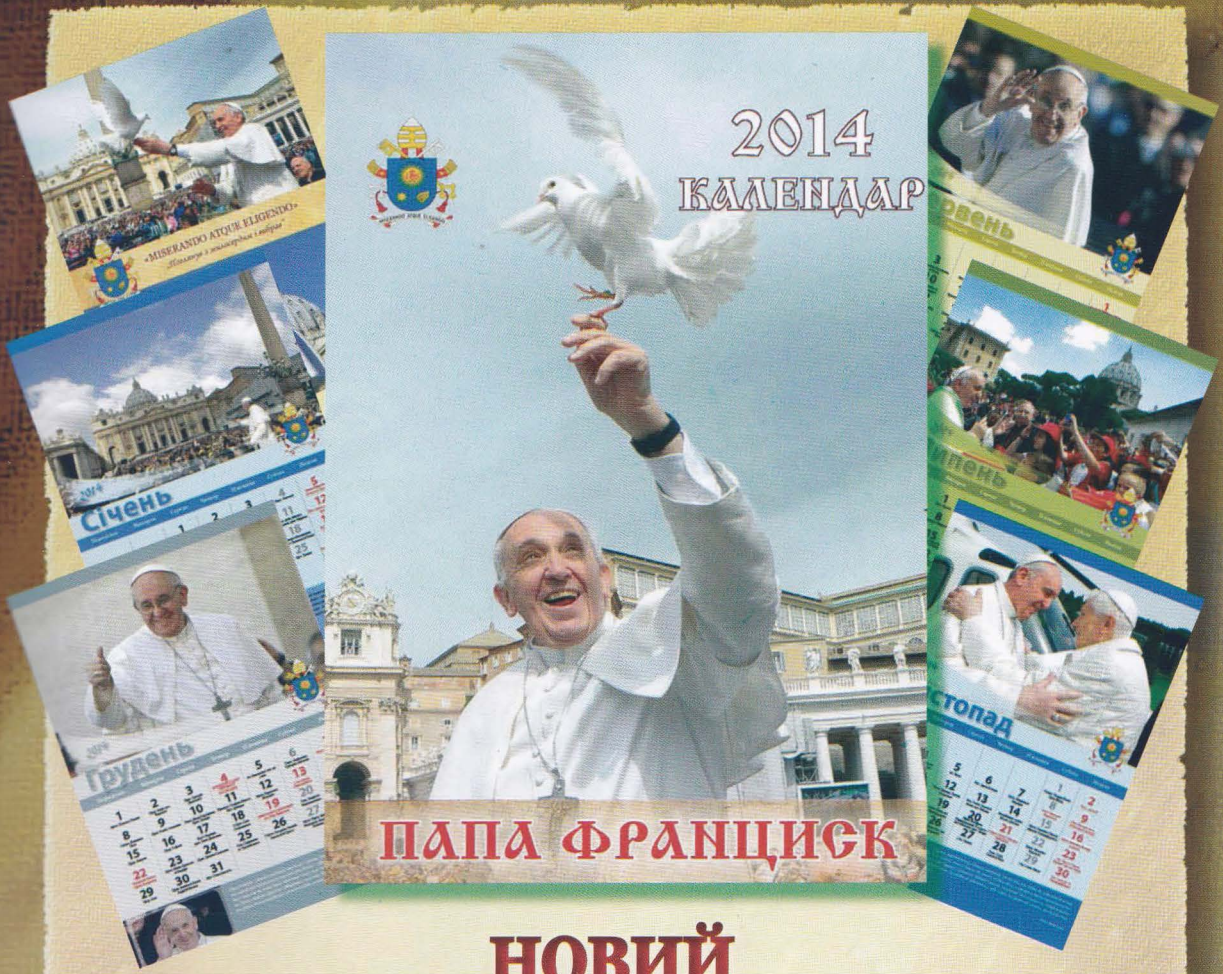

НОВИЙ ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР на 2014

ПРИСВЯЧЕНИЙ СВЯТІШОМУ ОТЦЮ ФРАНЦИСКУ ПАПІ РИМСЬКОМУ

Запитуйте у крамницях при василіянських монастирях

Вікно – очі будівлі.
Зробіть Ваш погляд на світ яскравішим!

• УСТАНОВЛЕННЯ вітражів будь-яких розмірів у храмах, каплицях, будинках. Виконуємо всі види робіт: проектування, виготовлення, встановлення вітражів у герметичні склопакети та конструкції ПВХ, алюмінію.

• РЕСТАВРАЦІЯ старих віконних конструкцій

Звертайтесь за тел.:

067-307-13-39, 093-006-1-007